

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τούτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν καταρτίσιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

ΒΗΡΙΟΤ

ΙΣ ΤΟΥΣ ΕΣΗΕΡΙΝΟΝ,

ΩΝ ΔΕΙΤΟΥΡΓ

κ τοῦ κατὰ Λουκά

καὶς ἡμέραις ἐκείναις
γμα παρὰ Καίσαρος
του, ἀπογράψασθαι π
(Αὕτη ἡ ἀπογραφή
εμονεύοντος τῆς Συρί
κὶ ἐπορεύοντο πάντες
ἰκαστος εἰς τὴν ἰδίαν
καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γ
Ναζαρέτ, εἰς τὴν
Δαυὶδ, ἧτις καλεῖται
καὶ αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ
πογράψασθαι σὺν Μ
μινῆ αὐτῷ γυναικί,
ἐγένετο δὲ ἐν τῇ εἶναι
σθασαν αἱ ἡμέραι τ
αὶ ἔτεκε τὸν Τίον ἀ
ν, καὶ ἰσπαργάσασ
πεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτ
ροῖς τόπος ἐν τῇ κατο
ῖνες ἦσαν ἐν τῇ χύρ
τες, καὶ φυλάσσοιτι
ς ἐπὶ τὴν ποιμνὴν αὐ
γιλος Κυρίου ἰπίστη
Κυρίου περιλάμβεν
ἴθασαν φόβον μέγαν. Ἦ
Ἄγγελος: Μὲ φοβεί

ΕΤΑΓΓΕΛΙΑ Τ

θον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐραν
καὶ εἰ ἀνθρώποι οἱ Πλοῖμ
ἀλλήλους: Διέλωμεν δι
καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα περὶ
ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν
ὑμῶν, καὶ ἀνιῶρη τῆ
τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέ
τῆ φάτῃ. Ἰδοὺ τις ἢ δι
τοῦ ῥήματος τοῦ λαλη

ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΗΣΙΣ

ΙΗΣΟΥ

ἐν Ὁρθρῶ

κατὰ Ματθαίου.

Χριστοῦ ἡ Γέννησις ἐ
Μεσοσταθίσης γὰρ τῆ
τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς
ἐν ἀστέρι, ἐβρίθη ἐν γο
Πνεύματος Ἁγίου. Ἰα
αὐτῆς, δίκαιος ἄν, κα
παραδειγματίσαι, ἵθε
πολύσαι αὐτὰν. Τυπῆ
θέντος, ἰδοὺ Ἄγγελος
ἰοῦν αὐτῷ, λέγων: Ἰα
μὲ φοβέσθης παραλα
ἡ γυναικὶ σου· τὸ γὰ
ἐν ἐκ Πνεύματος ἵσθη
δὲ υἱόν, καὶ καλέσει

Ἱ. Εἰκὼν τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ Ἱ. Ναοῦ Ταξιαρχῶν Μεστών ἐν τῷ πλαισίῳ
τῆς περικοπῆς τῶν Χριστουγέννων ἐκ τοῦ Ἑθαγγελίου τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χίου.

Τετὸς 31ὸν ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2016

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΦΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

Ἱ. Ναός Ἁγίου Εὐστρατίου Θυμιανῶν Χίου.

Ἱ. Λείψανον Ἀγ. Εὐστρατίου εἰς τόν Ἱ.Ν. Ἀγ. Εὐστρατίου Θυμιανῶν, προσφερθέν ὑπό τοῦ Χίου Μητροπολίτου Φιλίππου, Νεαπόλεως καί Θάσου κ. Προκοπίου (2011).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

*"Χριστοῦ ὄ' ἐνανθρώπησις, ἄλλη μοι πλάσις"*¹.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ πεφιλημένα,

Ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, τὸν ἀξιῶσαντα ἡμᾶς καὶ ἐφέτος νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην ἐορτὴν τῆς ἐν "Βηθλεὲμ τῆ μικρᾷ" κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ Πατρός.

Ἐορτάζει ἐν χαρᾷ πεπληρωμένη ἡ Ἁγία Ἐκκλησία, ἧς "σάρκα ἀνέλαβεν" ὁ Χριστὸς σαρκωθείς², καταστήσας αὐτὴν "κόσμον τοῦ κόσμου"³. Σκιρτᾷ διὰ τὰς θείας εὐλογίας ὄχι μόνον σύνολον τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἀλλὰ "πᾶσα ἡ κτίσις". "Τὰ σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται Ἰησοῦ τεχθέντος ἐκ τῆς Παρθένου"⁴.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ "πρῶτον ἀκίνητον" τῶν Ἀρχαίων, ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι καθ' ἑαυτὸν κοινωνία ἀγάπης καὶ κινεῖται ἐν χρόνῳ ἀγαπητικῶς πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον. "Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς"⁵.

Ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Πατρός, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ "εἶναι", χαρίζεται εἰς αὐτὸν διὰ τῆς Ἐνανθρωπήσεώς Του τὸ "εὖ εἶναι". "Τοῦτο ἐστὶν ἡμῖν ἡ πανήγυρις, τοῦτο ἐορτάζομεν σήμερον, ἐπιδημίαν Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους, ἵνα πρὸς Θεὸν

¹ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Ἐπιθῆκᾶ, ΛΔ', ΒΕΠΕΣ 61, 227.

² Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου, Ὁμιλίαι πρὸ τῆς ἐξορίας, Ρ.Γ. 52, 429.

³ Ωριγένης, Εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον Ἐξηγητικῶν, τόμος στ' ΒΕΠΕΣ 12, 63.

⁴ Ὁρθρος Χριστογεννίων.

⁵ Α' Ἰωάν. ἴ', 10.

ἐκδημήσωμεν, ἢ ἐπανέλθωμεν..., ἵνα τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀποθέμενοι τὸν νέον ἐνδυσώμεθα, καὶ ὡσπερ ἐν τῷ Ἀδὰμ ἀπεθάνομεν οὕτως ἐν τῷ Χριστῷ ζήσωμεν, Χριστῷ καὶ συγγεννώμενοι καὶ συσταυρούμενοι καὶ συνθιπτόμενοι καὶ συνανιστάμενοι"⁶. Εἰς πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον εἶναι πλέον ἀνοικτὴ ἡ ὁδὸς τῆς κατὰ χάριν Θεώσεως. "Ὅλοι εἴμεθα "Θεοῦ χωρητικοί", "Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἰς ἔστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ"⁷.

Δυστυχῶς, τὸ Εὐαγγέλιον τῶν Χριστουγέννων κηρύσσεται καὶ πάλιν εἰς ἓνα κόσμον, ὅπου ἤχει ἡ κλαγγὴ τῶν ὀπλων, ὅπου ἀσκεῖται ἀπρόκλητος βία εἰς βάρος ἀτόμων καὶ λαῶν, ὅπου κυριαρχεῖ ἀνισότης καὶ κοινωνικὴ ἀδικία. Ἀφόρητος εἶναι ἡ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται τὰ ἀναρίθμητα παιδία, θύματα πολεμικῶν συγκρούσεων, ἐκρύθμων καταστάσεων, ποικιλωνύμων ἐκμεταλλεύσεων, διωγμῶν καὶ διακρίσεων, πείνης, πενίας καὶ ἐπωδύνων στερήσεων.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν, μετὰ τοῦ Ἀγιωτάτου Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου καὶ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερωνύμου, νὰ διαπιστώσωμεν ἰδίαις ὁμμασιν ἐν Λέσβῳ τὰς περιπετείας τῶν προσφύγων καὶ τῶν μεταναστῶν καὶ ἰδίως τὰ ὀξέα προβλήματα τῶν ταλαιπωρημένων παιδίων, τῶν ἀθῶων καὶ ἀνυπερασπίστων θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν φυλετικῶν καὶ θρησκευτικῶν διακρίσεων καὶ τῆς ἀδικίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων αὐξάνει συνεχῶς.

Ἡ ἐορτὴ τοῦ νηπιάσαντος δι' ἡμᾶς Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ παιδίου Χριστοῦ, τὸν ἀφανισμόν τοῦ ὁποίου ζητεῖ ἡ κοσμικὴ ἐξουσία συμφώνως πρὸς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον⁸, εἶναι ὑπόμνησις καὶ κλήσις νὰ μεριμνήσωμεν διὰ τὰ παιδία, νὰ προστατεύσωμεν τὰ εὐάλωτα αὐτὰ θύματα καὶ νὰ σεβασθῶμεν τὴν ἱερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Τὰ παιδία καὶ αἱ εὐαίσθητοι ψυχαὶ τῶν ἀπειλοῦνται βεβαίως καὶ εἰς τὰς χώρας τοῦ ἀνεπτυγμένου οἰκονομικῶς καὶ σταθερωτέρου πολιτικῶς κόσμου, ἀπὸ τὴν μεγάλην κρίσιν τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογενείας, ἀπὸ ποικιλομόρφους παρεμβάσεις καὶ τὴν ἀσκησιν σωματικῆς καὶ ψυχικῆς βίας. Ἀλλοιώνεται ἡ παιδικὴ ψυχὴ ἐκ τῆς

⁶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Λόγος ΛΗ' εἰς τὰ Θεοφάνια, εἶπουν τὰ Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, ΒΕΡΕΣ 60, 65.

⁷ Γαλ. γ', 28.

⁸ β', 13.

καταλυτικής, επιρροής τών ηλεκτρονικών μέσων και ιδίως τῆς τηλεόρασεως και τοῦ διαδικτύου εἰς τήν ζωήν των και ἀπό τήν ριζικήν ἀλλαγὴν τοῦ ἐπικοινωνιακοῦ περιβάλλοντος. Ὁ ἄκρατος οικονομισμός τὰ μετατρέπει ἐνωρίς εἰς καταναλωτὰς και ὁ εὐδαιμονισμός ἐξαφανίζει ταχύτατα τήν παιδικὴν ἀθωότητα.

Ἐν ὄψει τών κινδύνων αὐτῶν ἡ Ἁγία και Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπευθυνθεῖσα "μετ' ἰδιαίτερας ἀγάπης και στοργῆς" πρὸς τὰ παιδιά και τοὺς νέους, ἀναφέρει ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῆς⁹ τὰ ἐξῆς: "Μέσα εἰς τὸν κυκεῶνα τών ἀλληλοαναιρουμένων ὀρισμῶν τῆς ταυτότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἡ ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία προβάλλει τὰ Κυριακὰ λόγια, "ἐὰν μὴ στραφῆτε και γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τών Οὐρανῶν"¹⁰ και τὸ "ὅς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν"¹¹, ὡς και ὅσα ἀναφέρει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι "κωλύουν"¹² τὰ παιδιά νὰ Τὸν πλησιάσουν και δι' ὅσους τὰ "σκανδαλίζουν"¹³.

Τὸ μυστήριον τών Χριστουγέννων συμπυκνοῦται εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κοντακίου τῆς ἐορτῆς "Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον, ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός". Ὁ Θεὸς Λόγος ὡς παιδίον και τὸ παιδίον ὡς Θεός ἀποκαλύπτεται εἰς ἀνθρώπους μὲ "καθαρὰν καρδίαν" και μὲ τὴν ἀπλότητα τοῦ παιδίου. Τὰ παιδιά κατανοοῦν ἀληθείας, τὰς ὁποίας "οἱ σοφοὶ και οἱ συνετοὶ" ἀδυνατοῦν νὰ προσεγγίσουν. "Ἀπὸ παιδιά και μόνον φτιάχνεις Ἱεροσόλυμα", σημειώνει ὁ Ἐλύτης εἰς τὸ "Ἐκ τοῦ πλησίον"¹⁴.

Ἀδελφοὶ και τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀπευθύνομεν ἔκκλησιν πρὸς πάντας, νὰ σέβωνται τὴν ταυτότητα και τὴν ἱερότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ἐνώπιον τῆς παγκοσμίου προσφυγικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία θίγει κατ' ἐξοχὴν τὰ δικαιώματα τών παιδίων, ἐνώπιον τῆς μάστιγος τῆς παιδικῆς θνησιμότητος, τῆς πείνης, τῆς παιδικῆς ἐργασίας, τών σωματικῶν

⁹Πορ. 8.

¹⁰Ματθ. ιη', 3-4.

¹¹Λουκ. ιη', 17.

¹²Πρβλ. Λουκ. ιη', 16.

¹³Πρβλ. Ματθ. ιη', 6.

¹⁴Ἐκδ. Ἰκορος, 13.

κακώσεων και τῆς ψυχολογικῆς βίας, ἀλλὰ καὶ τῶν κινδύνων ἀλλοιώσεως τῆς παιδικῆς ψυχῆς λόγω τῆς ἀνεξελέγκτου ἐκθέσεώς των εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν συγχρόνων ἠλεκτρονικῶν μέσων ἐπικοινωνίας καὶ τῆς καθυποτάξεως αὐτῶν εἰς τὸν καταναλωτισμὸν, ἀνακηρύσσομεν τὸ 2017 Ἔτος προστασίας τῆς ἱερότητος τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καλοῦντες πάντας νὰ ἀναγνωρίζουν καὶ νὰ σέβωνται τὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῶν παιδίων.

Ὅπως τονίζεται εἰς ἕτερον σπουδαῖον κείμενον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, μὲ τὸν λόγον αὐτῆς, δὲν ἀποβλέπει πρωτίστως «εἰς τὸ νὰ κρίνη καὶ νὰ καταδικάσῃ τὸν κόσμον»¹⁵, ἀλλὰ εἰς τὸ νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν ὡς ὁδηγὸν τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐλπίδα καὶ βεβαιότητα ὅτι τὸ κακόν, ὑπὸ οἰανδήποτε μορφήν, δὲν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῆ νὰ κατευθύνῃ τὴν πορείαν τῆς»¹⁶.

Προσκυνοῦντες ἐν ταπεινώσει καὶ κατανύξει τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, ὅστις ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους, καὶ ἀνυμνοῦντες ᾄσμασιν ἐνθέοις τὸ μέγεθος τῆς περὶ ἡμᾶς θείας Οἰκονομίας, κλίνοντες τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς βρεφοκρατοῦσης Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἀπευθύνομεν ἐκ τοῦ ἀκοιμήτου Φαναρίου τὸν ἐόρτιον χαιρετισμὸν «Χριστὸς γεννᾶται· δοξάσατε. Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν· ἀπαντήσατε» πρὸς τὰ μακρὰν καὶ τὰ ἐγγύς τέκνα τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας καὶ ἀποστέλλομεν πρὸς αὐτὰ τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν.

«Ἐνδυναμούμενοι ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»¹⁷, ὡς ἀγωνισθῶμεν ἅπαντες ἐν ὁμοψυχία, ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ ἀνυποκρίτως, τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς καινῆς ἐν Ἐκκλησίᾳ ζωῆς, τηροῦντες ὅσα ἐνετείλατο ἡμῖν ὁ Κύριος, ὁ ὢν μεθ' ἡμῶν «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»¹⁸.

Χριστοῦγεννα ,βις'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

¹⁵ Πρβλ. Γωάν. γ' 17 καὶ β' 47.

¹⁶ Ἀποστολή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον. Εἰσαγωγή.

¹⁷ Πρβλ. Β' Τιμ. β' 1.

¹⁸ Ματθ. κη' 20.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 2789
Αριθμ.

Διεκπ. 1617

**ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
ΑΡ. 26**

Πρός
Τόν Ἱερόν Κλήρον
καί τόν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ» (Λουκᾶ β', 14)

Χριστιανοί μου!

Σήμερα μιλοῦν οἱ ἄγγελοι. Αὐτοὶ ὑποδεικνύουν τί πρέπει νά κάνουμε. Οἱ ἄνθρωποι ἀνταποκρινόμεθα καί δοξάζουμε τόν Θεό. Καί γύρω ἀπό τόν οὐράνιο ἀγγελιοφόρο, συνάγονται πλήθος ἄγγελοι, προφέροντας τήν χαρούμενη εἶδηση τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καί δοξάζοντας τόν Θεό. Τόσο δυνατά, ὥστε νά ἀντηχοῦν τά οὐράνια δώματα καί τά πέρατα τῆς γῆς, νά ἐνώνεται ἡ φωνή τῶν ἀνθρώπων μέ τήν φωνή τῶν ἀγγέλων.

Τό ἀγγελικό ἰδίωμα εἶναι μέν σύντομο, ἀλλ' ὅμως πλήρες νοήματος. Αναγγέλει ἕνα θαυμαστό γεγονός, πού μᾶς ὠθεῖ νά συλλογιστοῦμε καί νά μελετήσουμε. Νά ἀφυπνισθεῖ ὁ θαυμασμός μας, ὅπως ὁ Δαβίδ, πού γρηγοροῦσε ψάλλοντας τήν μεγαλοσύνη τοῦ Θεοῦ, εὑρίσκει ἀπαραίτητο νά ἀφυπνίσει καμιά φορά τούς ὕμνους του: *«Ἀφυπνίσου, δόξα μου!»*. Κι ἐμεῖς μελετώντας τήν δόξα τοῦ Θεοῦ στή γέννηση τοῦ Σωτήρα μας, νά ἀφυπνίσουμε τήν δόξα μας ἢ τόν ζῆλο μας γιά τήν δόξα τοῦ Θεοῦ.

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ».

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Θεός ἀπολάμβανε αἰώνια τήν μεγαλοπρέπεια τῆς δόξας Του. Κατά τήν ἐκφραση ἑνός μάρτυρα, πού οἱ οὐρανοὶ ἀνοίχτηκαν στά μάτια του, εἶναι *«ὁ Θεός τῆς δόξης»*. Ἡ δόξα συνάπτεται μέ τό ἴδιο τό Ὄνομα τοῦ Θεοῦ, μέ τήν ἴδια τήν οὐσία Του. Ἡ δόξα εἶναι ἡ ἀποκάλυψη, ἡ φανέρωση, ἡ ἀντανάκλαση, τό ἐνδυμα τῆς ἔσω

τελειότητας. Ὁ Θεός ἀποκαλύπτεται στὸν ἑαυτὸν Του διακαιῶς μετὰ τὴν αἰδίου γέννηση τοῦ ὁμοουσίου Υἱοῦ Του καὶ μετὰ τὴν αἰδίου ἐκπόρευση τοῦ ὁμοουσίου Ἁγίου Πνεύματός Του. Ἡ ἐνότης μέσα στὴν Ἁγία Τριάδα ἀστράφτει ἀπὸ οὐσιαστικὴ δόξα, ἄφθαρτη καὶ ἀκίνητη. Ὁ Θεός Πατήρ εἶναι *«ὁ πατήρ τῆς δόξης»*. Ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ εἶναι *«ἀπαύγασμα τῆς δόξης αὐτοῦ»* καὶ ὁ ἴδιος εἶχε τὴν δόξα *«πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί»*. Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ εἶναι *«πνεῦμα δόξης»*. Μέσα σὲ αὐτὴ τὴν καθαρὴ, ἐνυπάρχουσα δόξα, ὁ Θεός ζεῖ σὲ πλήρη μακαριότητα, πάνω ἀπὸ κάθε δόξα, χωρὶς νὰ ἔχει τὴν ἀνάγκη κανενὸς μάρτυρα, χωρὶς νὰ ἐπιδέχεται καμιὰ μοιρασιά. Καθὼς ὅμως, μέσα στὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀπειρὴ ἀγάπη Του, ἐπιθυμεῖ νὰ μεταδώσει τὴν μακαριότητά Του, νὰ κάνει νὰ ὑπάρξουν εὐδαιμόνες κοινωνοὶ τῆς δόξας Του, διεγείρει τὶς ἀπειρες τελειότητές Του καὶ αὐτές ἀποκαλύπτονται μέσα στὰ δημιουργήματά Του. Ἡ δόξα Του φανερῶνεται σὲ οὐράνιες δυνάμεις, ἀντανακλᾷ μέσα στὸν ἄνθρωπο, ντύνεται τὴν λαμπρότητα τοῦ ὄρατοῦ κόσμου. Τὴν προσφέρει, καὶ αὐτοί, πού τοὺς καθιστᾷ κοινωνοὺς, τὴν δέχονται, στή συνέχεια ἐπιστρέφει σὲ Αὐτόν, καὶ σὲ αὐτὴ τὴν ἀέναη ἀνακύκλωση τῆς θείας δόξης συνίσταται ἡ εὐδαιμονία, ἡ μακαριότητα τῶν δημιουργημάτων.

Ἔτσι τὰ Χερουβείμ στέκονται μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ, περιβεβλημένα τὴν πληρότητα τῆς δόξας Του, ἀναβοῶντας πρὸς τιμὴν τῆς ὑπεραγίας Τριάδος *«Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος, Κύριος, Σαβῶθ»*. Κατακαλύπτουν τὸ πρόσωπό τους μετὰ τὶς φτεροῦγες τους, γιατί ἡ δόξα πού ἀπορρέει ἀπὸ τὸν Θεὸ εἶναι *«Φῶς ἀπρόσιτον»*, ἀκόμη καὶ γιὰ τὰ οὐράνια δημιουργήματα. Ἔτσι κι ὁ ἄνθρωπος, στήν πρωτόπλαστή του κατάσταση, ἦτον *«εἰκὼν καὶ δόξα τοῦ Θεοῦ»* καὶ ὄντας χωρὶς ἐνδύματα, εἶχε ἀγνοία τῆς γυμνότητός του, διότι ἐνδύματά του εἶχε αὐτὴ τὴν δόξα. Κατὰ ἀνάλογο τρόπο καὶ *«οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ»*.

Ὅμως, ἂν ἡ θεία δόξα ἐνοικεῖ στὸν Θεὸ προαιώνια, ἐὰν φανερῶνεται ἀκόμη καὶ στὰ δημιουργήματά Του καὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἀπὸ πολὺ καιρὸ καὶ ἀδιάκοπα, γιὰ ποῖο λόγο, ὅταν γεννιέται ὁ Χριστός, ὁ οὐρανός διακηρύσσει τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ μετὰ τρόπο ἐξαιρετικὸ σὰν κάτι πρωτοφανέρωτο; Γιατί ἐδῶ ὑπάρχει δόξα καὶ μυστήριον, μιὰ δόξα κρυμμένη μέσα στὸ μυστήριον, ἓνα μυστήριον πού ἀποκαλύπτεται μέσα στή δόξα.

Ὁ ἄνθρωπος ἔσπασε μέσα του τὸν αἰώνιον κύκλον τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἀποφάσισε νὰ μὴ τὴν ἐπιστρέφει στὸ Θεὸ, ἀλλὰ νὰ τὴν σφετερίζεται μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ καταστεί, κατὰ τὴν ὑπόσχεση τοῦ πειραστοῦ, ὡς Θεός. Ἀπὸ αὐτὸ προήλθε στὸν πνευματικὸ ἄνθρωπο κάτι

ανάλογο με αυτό που συμβαίνει στον σωματικό άνθρωπο, όταν σταματά ή κυκλοφορία του αίματος. Ο άνθρωπος είναι πνευματικά νεκρός ως προς την δόξαν του Θεού. Καθώς όμως η θεία δόξα διαδόθηκε σε όλοκληρο τον επίγειο κόσμο, κυρίως από τον άνθρωπο, αντανακλώμενη μέσα του όπως σε θεία εικόνα, κατά συνέπεια, από τότε που κρύφτηκε από τα μάτια του ανθρώπου, δεν ανταυγάζεται πιά σε όλο τον κόσμο, όπως στην αρχή! Παρ' όλο που ο Ψαλμωδός, έχοντας καθάρει την καρδιά και τις αισθήσεις του, ακούει τούς ουρανούς να «διηγούνται δόξαν Θεού», ή αντίληψη δεν είναι τόσο έντονη και τόσο υπέροχη, όπως στην αρχή. Αυτό το θλιβερό σκοτεινιάσμα της θείας δόξας μέσα στον κόσμο, οι άνθρωποι, τυφλωμένοι από την άμαρτία, το ύλοποίησαν έκτοτε αφήνοντας όλες τους τις επιθυμίες και όλες τις σκέψεις να απορροφηθούν από την κτίση και *«ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνας φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων»*.

Ο Θεός της δόξας, γνωρίζοντας ότι χωρίς την δόξα Του δεν νοεΐται εὐτυχία για τὰ δημιουργήματά του, θέλησε να την επαναφέρει ανάμεσα στους ανθρώπους. Από την στιγμή που ο άνθρωπος αποκλείσθηκε από την θεία δόξα, ο Θεός τον ανεζήτησε για να την επαναφέρει: *«Ἀδάμ, ποῦ εἶ;»*. Αλλά ο άμαρτήσας δεν μπόρεσε να αντέξει τὴ θέα αὐτῆς τῆς δόξας, τράπηκε σε φυγή και κρύφτηκε από προσώπου γῆς. Τότε ο Θεός για να καταστήσει προσιπὴ στους ανθρώπους τὴν δόξα Του, τὴν ἔντυσε μερικές φορές με τὴν μορφή τῶν ἀγγέλων Του. Αὐτές οἱ ἐμφανίσεις τρόμαξαν τὴν ἀνθρώπινη φύση, ἡ ὁποία δὲν μπόρεσε ἔτσι να γίνει κοινωνὸς θείας δόξης *«Καὶ εἶπε Γεδεὼν· ὦ, Κύριε μου, Κύριε, ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον Κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον!»*. *«Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ: θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ὅτι Θεὸν εἶδομεν»*.

Ο λαός του Ἰσραὴλ, ὅσο κι ἂν ἦταν προετοιμασμένος, από τὸν Μωϋσῆ, καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, για τὴ φανέρωση τῆς δόξας στο Σινᾶ, δὲν μπόρεσε οὔτε από μακριά να αντέξει αὐτὴ τὴ φανέρωση και εἶπε στο Μωϋσῆ *«λάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλεῖτω πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεός, μὴ ἀποθάνωμεν»*.

Ἄλλ' ὅμως ὁ Θεός, ἀστείρευτος σε μέσα εὐσπλαχνίας και σωτηρίας, θέλοντας να επαναφέρει στον άνθρωπο τὴν ἐλπίδα τῆς δόξας Του, και ἐπειδὴ ὁ άνθρωπος δὲν τολμοῦσε να πλησιάσει τὸν Θεὸ και να ἔλθει σε κοινωνία με τὴ δόξα Του, ὁ Θεός πλησίασε τὸν άνθρωπο και ἦλθε σε κοινωνία με τὴν πτώση του. Για να μὴν ἀποφεύγει πιά ὁ άμαρτωλὸς τὴ θεία παρουσία, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθε σε αὐτόν, ντυμένος *«ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς άμαρτίας»*. Για να μὴ μείνει τὸ ἀνάπηρο δημιουργήμα ἔξω από

τῆ δόξα τοῦ παντοδύναμου Δημιουργοῦ, Αὐτός δὲν «ἐνεδύθη πῶ ἐξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν», ἀλλὰ μὲ τὴν μορφὴ παιδίου σπαργανωμένου φτωχικά.

Ἡ θεότητα εἰσῆλθε στὴν ἀνθρωπότητα, «πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης». Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ ἀδυναμία μας πληροῦται μὲ θεία δύναμη, τὸ ψέμα μας τὸ σβῆνει ἡ θεία ἀλήθεια. Ἀκόμη καὶ ἡ ἀπώλεια τῆς θείας δόξας, μᾶς κάνει νὰ βρισκουμε τὴν ἐλπίδα της καὶ ὅταν ἡ δόξα αὐτὴ θὰ ἀποκαλυφθεῖ δὲν θὰ μᾶς καταθαμβώσει, δὲν θὰ μᾶς τρομάξει, δὲν θὰ μᾶς ἐξουθενώσει. Ἀλλὰ καθὼς θὰ ὑψωθεῖ ἀπὸ πάνω μας, θὰ καταυγάζει τὸν κόσμον, μέσα στὸν ὁποῖο ἐμεῖς τὴ βυθίσαμε στὴ σκοτεινιά. «Ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν», κατὰ τὴ διαβεβαίωση τοῦ Ἀποστόλου.

Ἴδου τὸ ἔνδοξο μυστήριον τῆς δόξας αὐτῆς τῆς ἡμέρας! Οἱ οὐράνιοι διάκονοι τοῦ φωτός εἶδαν πρὶν ἀπὸ μᾶς τὴν αὐγὴ αὐτῆς τῆς δόξας καὶ ἀμέσως μᾶς εἰδοποίησαν ἀναβοῶντας «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ!». Τώρα πιά δὲν πρόκειται γιὰ τὴν αὐγὴ, ἀλλὰ γιὰ τὸ καταμεσήμερον αὐτῆς τῆς δόξας: ἡ δικὴ μας δόξα ὑψώνεται, ἀνέρχεται μὲ τὴ σειρά της στοὺς κατοίκους τῶν οὐρανῶν, ἀνεβαίνει μέσα ἀπὸ τίς καρδιές μας μεταφέροντας τὴν ἀγαλλίασὴ Τους, ἕως τὸν ἴδιον τὸ θρόνον τοῦ Ὑψίστου: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ!».

Χριστιανοί μου! Οἱ ἄγγελοι ψάλλουν στὸ Θεὸ αὐτὸ τὸν ἐπινίκιον ὕμνον γιὰ νὰ Τὸν δοξάσουν, ὄχι γιὰ τὴ σωτηρία τους, ἀλλὰ γιὰ τὴ δικὴ μας. Μὲ περισσότερη ζέση ὀφείλουμε νὰ Τὸν δοξάσουμε ἐμεῖς! Ποιὸς θὰ μᾶς δώσει μιὰ σπῖθα τῆς θεϊκῆς φωτιᾶς τῆς ἀγάπης τῶν ἀγγέλων γιὰ τὸν Θεό, νὰ ἀνάψουμε τίς καρδιές μας, νὰ ψάλλουμε καὶ ἐμεῖς τὸν ἀγγελικὸ ὕμνον, ἀδιάλειπτα καὶ ἀτελεύτητα; Ὁ κόσμος ἐτοιμάζεται νὰ καταπνίξει μέσα στὴ ψυχὴ μας τὴν ἠχὴ τοῦ ἀγγελικοῦ ὕμνου μὲ τίς θορυβώδεις γιορτές του, μὲ τίς ἐπιπόλαιες διαχύσεις του, μὲ τὰ τραγούδια του, ποὺ διαφθείρουν τὴν καθαρότητα τοῦ πνεύματος, «μήποτε βωρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ».

Ἄς συνεχίζουμε νὰ εὐφραίνουμε τὸν Θεὸ σωτῆρα μας μὲ τίς πράξεις μας καὶ στίς οἰκίες μας, ὅπως Τὸν δοξάσαμε μὲ τὰ λόγια μας στὴν Ἐκκλησία. «Τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω καὶ ὁ ἐξουθενῶν με ἄτιμασθήσεται». Ἄς Τὸν δοξάζουμε. «Δότε δόξαν τῷ Θεῶ!». «Δοξάσατε τὸν Θεόν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν!». Ἀμήν.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2016

**Μὲ πατρικὲς εὐχές
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ**

+ Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΜΑΡΚΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις : Γεωργίου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 5179

Αριθμ.

Αθήνησι 9^η Νοεμβρίου 2016

Διεκπ. 2480

Πρός

τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μάρκον
Εἰς Χίον

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Συνοδικῆ Ἀποφάσει, ληφθεῖσῃ ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου τῆς 3^{ης} μηνός Νοεμβρίου ἐ.ε., γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρία Αὐτῆς, πάνυ ἀσμένως καί μετ' ἰδιαίτερου ἐνδιαφέροντος διεξεληθοῦσα τήν ὑπ' ἀριθμ. 2349/1341/31.10.2016 ἐπιστολήν τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος, περὶ «τῶν ἀνευ ἱστορικοῦ ἐρείσματος δηλώσεων τοῦ τούρκου Προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ἐρντογάν, τῶν ἀφορωσῶν τοῦτο μὲν εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος, τοῦτο δέ εἰς τὴν ἐθνικὴν ταυτότητα τῶν κατοίκων τῶν ὡς ἄνω περιρρήτων καί ναυοικλυτῶν νήσων ἡμῶν», ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκφράσῃ τὴν συμπαράστασιν καί τὴν πατρικὴν Αὐτῆς ἀγάπην τόσον πρὸς ὑμᾶς καί τὸ εὐσεβές ποιμνιον τῆς καθ' ὑμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν, ὅσον καί πρὸς ὅλους τοὺς ἀδελφούς Ἱεράρχας, οἱ ὅποιοι διαποιμαίνουν ἀκριτικᾶς Ἱεράς Μητροπόλεις καί πρὸς τὰ ποιμνία αὐτῶν. Εὐχὴ τῆς ἡμετέρας Μετριότητος καί τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱεράς Συνόδου εἶναι ἢ εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ διεθνοῦς δικαίου καί τῶν διεθνῶν συνθηκῶν ἐπικράτησις τῆς εἰρήνης, προκειμένου ὁ Λαὸς τοῦ Θεοῦ νά ἡσυχάσῃ καί νά συνεχίσῃ νά ἐργά-

ζεται ἔργα ἀγαθὰ, κατὰ τοὺς δυσκόλους καιροὺς οὓς διέρχεται ὁλόκληρος ἡ φιλότατη Πατρις ἡμῶν.

Ὡσαύτως, ἐκφράζοντες τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι τὰς ὀλοθύμους συγχαρητηρίους προσηύσεις τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν καὶ πάλιν καὶ πολλάκις εὐαισθησίαν ὑμῶν εἰς τὰ ἔθνικὰ θέματα, ὡς καὶ τοιαῦτα τῆς ἀγίας πίστεως ἡμῶν, ἐνθέρμως εὐχόμεθα ὅπως ἐνδυναμούμενοι ἐν Κυρίῳ συνεχίσητε ἀξίως καὶ θεοφιλῶς τὴν ὑμετέραν εὐκαρπὸν καὶ πεπνυμένην ποιμαντορίαν ἐπὶ ἔτη μακρὰ, ὑπὲρ εὐκλείας καὶ οἰκοδομῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Ἐπὶ δέ τούτοις, κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

+ Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος Β', Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Μεθώνης Κλήμης

* * *

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ

* * *

- Ἐκδότης: Ἡ ἹΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ. Ἴστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπὲρ τοῦ κατηχητικοῦ καὶ φιλανθρωπικοῦ ἔργου.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 1972

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΕΛΕΝΤΗ

*

Άδελφοί μου,

*«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ
καί ἐπί γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».*

Αὐτός ὁ ὕμνος ἰδιαίτερος ἀντηχεῖ μέσα μας αὐτὴν τὴν μεγάλην ἡμέρα. Ὅσο περνοῦν ὅμως τὰ χρόνια, τόσο περισσότερο αἰσθανόμεθα ἢ πρέπει νὰ αἰσθανώμεθα τὴν τεράστια σημασία αὐτοῦ τοῦ οὐρανίου συνθήματος. Καί διὰ μὲν τὸ πρῶτον μέρος αὐτοῦ τοῦ ἀγγελικοῦ ὕμνου, δέν θὰ εἶχαμε κάτι ἰδιαίτερο νὰ παρατηρήσωμε, διότι ὁ οὐρανός ἔκαμε τὴν μεγάλη λυτρωτικὴ συγκατάβασι καί διὰ τοῦτο ἀνήκει κάθε δόξα καί τιμὴ εἰς τὸν ἐν ὑψίστοις ἄπειρον Θεόν.

Τὸ θέμα μας εἶναι ἡ γῆ. Τὸ μεγάλο πρόβλημα εἶναι πῶς θὰ αἰσθανθῆ ἡ ταλαίπωρος γῆ τὴν ὄντως εἰρήνην, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴ σάρκωσι τοῦ Θεοῦ, πῶς θὰ ἐγκολπωθῆ τὴν θείαν αὐτὴν ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίαν.

Ἰδιαίτερος κατὰ τὴν ἐφετεινὴν περίοδον εἶναι αἰσθητὸν ὅτι διψοῦμε περισσότερο αὐτὴν τὴν ἄνωθεν εἰρήνην, αὐτὸ τὸ θεϊκὸ δῶρο τῆς ψυχικῆς γαλήνης. Ὡρισμένα θλιβερά περιστατικὰ τοῦ τελευταίου καιροῦ μᾶς κάμνουν περισσότερο νὰ λαχταροῦμε αὐτὴν τὴν ποθητὴν κατάστασι. Ἀλλεπάλληλα δυστυχήματα πού συνέβησαν στὸν ἀέρα, στὴν ξηρὰ καί στὴ θάλασσα, ἀπὸ ἀεροπλάνα, σιδηροδρόμους, αὐτοκίνητα καί πλοῖα, μὲ πολύνεκρες συνέπειες, μᾶς κάμνουν νὰ βλέπουμε πόσο εὐθραστός εἶναι ὁ πολιτισμὸς μας, πόσο ἀμφίβολη εἶναι ἡ τεχνικὴ μας, πόσον ἀραχνούφαντα τὰ δῆθεν ἐπιστημονικὰ μας ἐπιτεύγματα. Πραγματοποιεῖται ἐκεῖνο πού διαβάζουμε στὴν Παλαιὰ Διαθήκη: *«καί ἔσται ἡ ζωὴ σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου καί φοβηθήσῃ ἡμέρας καί νυκτός».*

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀκριβῶς ἀκούεται καί ἡ οὐρανία φωνὴ πού μᾶς λέει, ὅτι τὸ φάρμακο ἔρχεται ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Ἡ ὄντως εἰρήνη δέν εἶναι προϊόν ἀνθρωπίνων ὑπολογισμῶν, εἶναι θεία δωρεὰ πού παρέχεται ἀπὸ τὴν ἄπειρον ἀγάπην καί συγκλονιστικὴν συγκατάβασιν τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν

σαρκωθέντος και νηριάσαντος Υιού του Θεού. Μόνον όταν η ψυχή ανοίξει διάπλατα, με απόλυτη έμπιστοσύνη και βαθυτάτη πίστι σ'αυτή τη θείκη πλημμύρα της Αγάπης, τότε αποκτά μέσα της το ούρανόσταλο δώρο της ήρεμίας, της έσωτερικής άρμονίας, της ψυχικής ίσορροπίας.

Η επί γής ειρήνη, ή όντως ειρήνη, είναι αποτέλεσμα της συναντήσεως του ανθρώπου με τον Θεόν, είναι προϊόν της συνδιαλλαγής με τον Πατέρα. Δεν μπορεί να βλαστήση αυτό το έκλεκτό φυτό έξω από την γλυκειά θαλπωρή και τη λυτρωτική άτμόσφαιρα αυτής της μυστικής συναντήσεως, δεν μπορεί να ανθήση και να καρπίση έξω από το σπίτι του μοναδικού Πατέρα. Άς μή βαυκαλιζώμεθα με ψεύτικα όνειρα άμφιβόλων θεωριών επί του βασικού αυτού σημείου. Έπομένως αν θέλουμε να μηή στις ψυχές και στα σπίτια μας αυτό το άκριβο και άπαραίτητο πράγμα, ή ειρήνη δηλαδή, άς έορτάσουμε άληθινά και γνήσια Χριστούγεννα.

Δυστυχώς πολλοί γιορτάζουν έξωτερικά και ψεύτικα Χριστούγεννα. Χριστούγεννα της γαλοπούλας μόνο και του γλεντιού. Με αυτά δεν έρχεται ο Χριστός να γεννηθής στις καρδιές, δεν αποκτάται ή γαλήνη του σπιτιού και της ψυχής μας. Χριστούγεννα σημαίνει **συνάντησι** του Ίησοϋ στο σπήλαιο της αγάπης και της ταπεινώσεως και της είλικρινείας.

Μόνο στο χώρο αυτό της αγνότητος και της τιμιότητος, μόνο μέσα στην άτμόσφαιρα της πίστεως και της άνιδιοτελείας έρχεται ο Λυτρωτής και φέρνει σαν άχώριστο μουσαφίρη μας την δική του μόνιμη ειρήνη. Πολλές ψυχές πιστών και αγίων το ένοιωσαν αυτό, το έζησαν μόνιμα και το άκτινοβόλησαν αίώνια. Κι έμεϊς άς μή διστάσουμε. Άς σκύψουμε έγκάρδια και άποφασιστικά στην ταπεινή φάτνη Του. Άς του δώσουμε δώρα τις καρδιές μας. Άς τον προσκυνήσουμε φλογερά με όλο το είναι μας. Άς του καταθέσουμε όλες τις άγωνίες μας ή τους πόνους μας. Άς του έμπιστευθοϋμε απόλυτα τους κουρασμένους έαυτούς μας. Είναι ο μόνος Λυτρωτής, ο μόνος Παρηγορητής, ή μόνη ειρήνη, ή μοναδική χαρά.

Τό έφετεινά Χριστούγεννα άς γίνουν μιά πραγματική συνάντησις με τον Ίησοϋν, ένα θεϊκό δείπνο μαζί Του, μιά όντως θεία Κοινωνία.

Και όπως κάθε χρόνο, τελειώνοντας θέλω να στρέψω την προσοχή μας στα παιδιά του Όρφανοτροφείου μας που τριάντα χρόνια τώρα το άγκαλιάζει ή αγάπη σας. Άς δώσουμε γι' αυτά ό,τι μπορεί ο καθένας μας και ή Χάρις του Γεννηθέντος Χριστού άς είναι πάντα μαζί σας.

Με θερμές Χριστουγεννιάτικες εύχές

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

+ Ο Χαλκίδος ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
κ. ΜΑΡΚΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΛΟΞΟΛΟΓΙΑΝ
ΕΙΣ ΤΟΝ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΝΑΟΝ ΧΙΟΥ
ΕΠΙ ΤΗ ΑΦΙΞΕΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΚΟΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ
ΣΟΥΜΕΛΑ
ΤΗΝ 10^{ΗΝ} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2016

*

Σήμερον τὰ ἄνω τοῖς κάτω συνεορτάζει καὶ τὰ κάτω τοῖς ἄνω συνομιλεῖ. Σήμερον γῆ καὶ θάλασσα τὴν ἡμῶν χαρὰν ἐμερίσαντο καὶ ἡ Χίος εὐφροσύνης πεπλήρωται. Εὐλαλα τὰ χεῖλη τῶν Χίων εὐσεβῶν τῶν ἀσπαζομένων τὴν εἰκόνα Σου τῆ σεπτῆν, τὴν ἱστορηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ ἱερωτάτου τὴν Ἀθηνιώτισσαν, τὴν Παναγία Σουμελά.

Σήμερον ἀνέτειλεν πνευματικῶς ἐν τῇ νήσῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀρχιπελάγους, τοῦ ὁποίου καὶ τὰ κύματα ὁμιλοῦν Ἑλληνικά, τῇ καλουμένῃ Χίῳ, ὁ τῆς δικαιοσύνης ἄδυτος Ἥλιος, διότι αὕτη ὑποδέχεται τὸν παμφαέστατον θεομητρικὸν ἀστέρα τὸν ἐμφαίνοντα τὸν Ἥλιον.

Σήμερον ἐφήπλωσεν ὁ ὁμόχρωμος τῆς ὑφανθείσης, οὐχὶ ἐξ ἰφάσματος, ἀλλὰ ἐξ αἵματος καὶ καπνοῦ καὶ πυρὸς, Ἑλληνικῆς σημαίας, οὐρανὸς τὴν κυανόλευκον σκέπην τοῦ προκειμένου νὰ καταστῇ λειτουργικὸς ἀἴθρ, ἔνεκεν τῆς πλατυτέρας τῶν οὐρανῶν τῆς χωρησάσης ἐν τῇ γαστρὶ Αὐτῆς τὸν ἀχώρητον Θεόν.

Σήμερον ἐβάφη ἡ Χιακὴ γῆ, ἡ ὡς ἀλάβαστρον μύρου πολυτίμου εὐωδιάζουσα τῷ ἀρώματι μαστιχοφόρων σχίνων, δεχομένη τὴν ἀειφόρον ἄρουραν τὴν βλαστάνουσαν εὐφορίαν οἰκτιρῶν.

Σήμερον ἡ ἀπ' αἰῶνων καὶ ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀναντιρρήτως Ἑλληνικὴ θάλασσα τοῦ Αἰγαίου, ἡ καθιστάσα περιόρουτον τὴν νῆσον ταύτην, δροσιζει τὴν ἄβατον θάλασσαν, τὴν ποντίσασαν Φαραῶ τὸν νοητόν.

Σήμερα ἡ πρυνατεύουσα ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς Χιακὴ Ἑλληνικὴ Ἐμπορικὴ Ναυτιλία προσορμίζεται εἰς τοὺς λιμένας τῆς ναυσικλητῆς καὶ ναυπρυτάνεως μήτρας αὐτῆς, προσκυνοῦσα τὴν εὐδρομον ὀλκάδα τῶν θελόντων σωθῆναι.

Σήμερα ἐκ τῶν μοναδικῶν ἱερῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων, ἅτινα ἐν τῷ συνδέσμῳ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου, δηλονότι ἐν τῇ ἐκφράσει τοῦ Ὑπερόχου, τεκμηριοῦσι τὴν Ἑλληνορθόδοξον ταυτότητα τῆς γῆς ταύτης, ἀναπέμπεται χαιρετισμὸς καὶ παράκλησις πρὸς τὴν εἰσαγομένην ἐν αὐτοῖς καὶ συνεισάγουσαν τὴν Χάριν τὴν ἐν Πνεύματι Θεῷ, ἔμψυχον κιβωτόν, τὸ παλάτιον τοῦ παμβασιλέως, τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, τὴν βαστάζουσαν εὐθυνίαν ἰλασμῶν.

Σήμερα ἡ Ἄυτοκράτειρα Παναγία τῆς βυζαντινῆς Ἱερᾶς Νέας Μονῆς τοῦ Κωνσταντίνου Μονομάχου ἀσπάζεται τὴν Ἀγγούσταν Παναγίαν τὴν ἐκ Σουμελᾶ τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν, τὸ παντιμον σέμνωμα τῆς Ἄυτοκρατορείας τῆς Τραπεζούντος καὶ σύμπαντος τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους.

Σήμερα ὁ βωμὸς τῶν μαρτυρικῶν θανάτῳ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος σφαιαθέντων ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν φοβεράν τῆς Χίου σφαγὴν, καθίσταται χρυσοῦν Ἐθνικὸν θυμιατήριον διὰ τὴν οὐχὶ κεκοσμημένην χρυσοῖς κροσσωτοῖς, ἀλλὰ φοινηχθεῖσαν ταῖς ἔθνορροῖσι ρανίσι τῶν τιμίων αἱμάτων τῶν σφαιασθέντων τέκνων αὐτῆς Παναγίαν Σουμελᾶν : ἰδοὺ φωνὴ ἐν Πόντῳ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς πολὺς, ἡ Παναγία Σουμελᾶ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι ὅτι οὐκ εἰσί. Ἰδοὺ φωνὴ ἐν Πόντῳ ἠκούσθη, φωνὴ γενοκτονίας τῶν Ποντίων ἀδελφῶν, διότι 380.000 σφαιασθέντες εἶναι γενοκτονία. Σήμερα εἰς γῆν Ἰωνικὴν ἐνθρονίζεται ἡ ἐκ τριτογενοῦς Ἰωνικῆς ἀποικίας σεβαστοκράτειρα Κυρία τοῦ Πόντου.

«Πόντος! Ἐν ἄστρον φωτεινὸν σ' ἔλλενικοὺς αἰῶνας Ἀργοναυτῶν τὸ δρωμαν καὶ τῇ Ἀκρίτα κάστρον». Πάνω ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀρχιπελάγους, τοῦ Ἁγίου μας, μετὰ τὰ ἑλληνικὰ νησιά του,

(ἡ συνέχεια στή σελίδα 19)

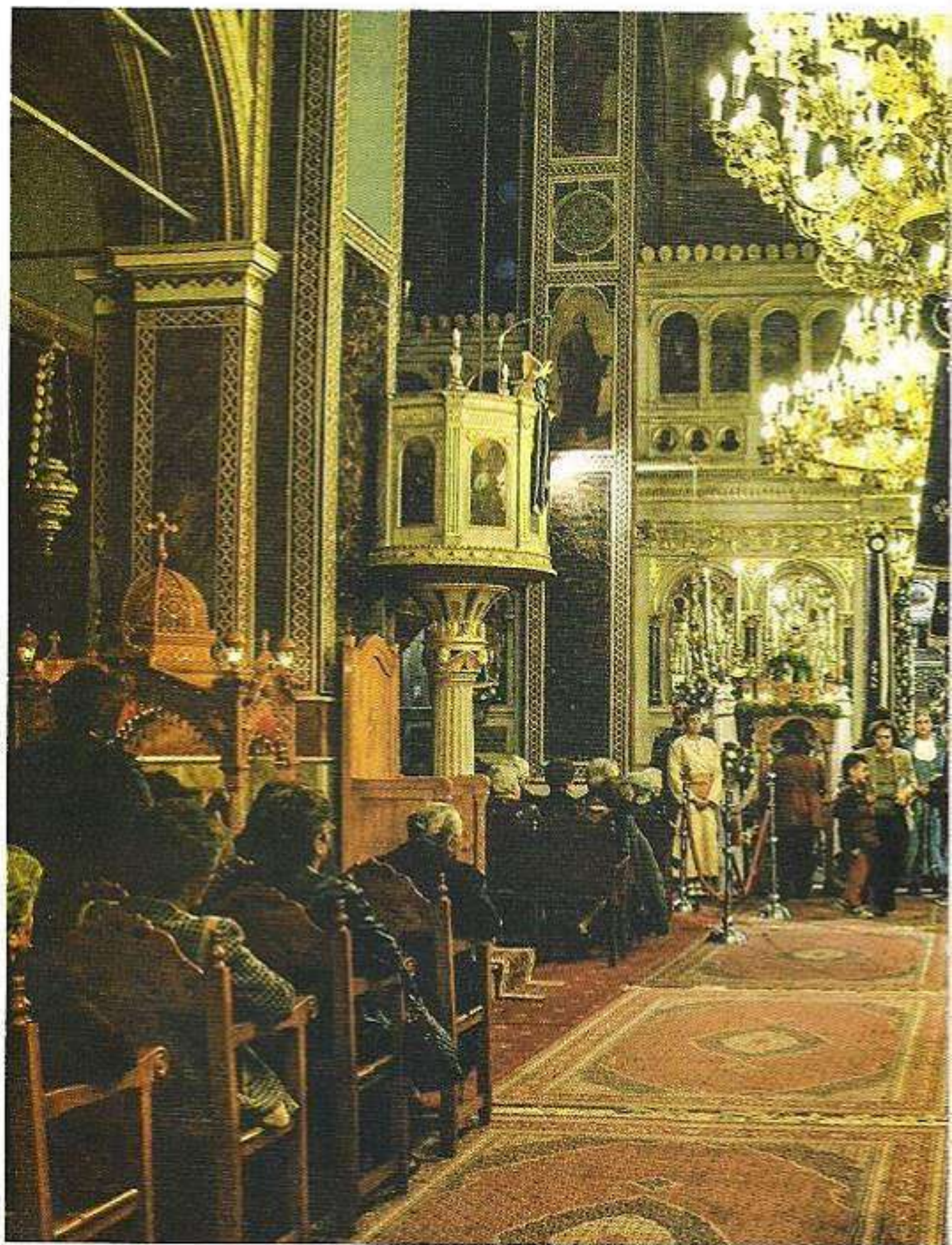
ΑΠΟΝΟΜΗ ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΣΙΑΩΡΟΥ

Εἰς τόν Ἐξοχώτατον Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Προκόπιον Παυλόπουλον.
(Ἐλευθέρια Χίου 2015.)

Εἰς τόν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον.
(Μνήμη Ἁγίων Βικτόρων & Ἐλευθέρια Χίου 2013.)

Λθρόα προσέλευσις πιστῶν κατὰ τὴν προσ-
εἰς τὸν Ἱ. Μητροπολιτικόν Ναόν

Εύρησιν της Ἁ. Εἰκόνης Παναγίας Σοτηρῆ
Χίου (10 - 13 Νοεμβρίου 2016).

ΑΠΟΝΟΜΗ ΣΤΑΥΡΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΣΙΔΩΡΟΥ

Εἰς τόν Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου.
(Μνήμη Ἁγίου Εὐσταθίου Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης 2016.)

Εἰς τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Μονεμβασίας καί Σπάρτης κ. Εὐστάθιον.
(Μνήμη Ἁγίας Μαρκέλλης Χιοπολίτιδος 2016.)

(συνέχεια από την σελίδα 14)

έταξίδεψαν κατά την ἑλληνικὴν μυθολογίαν ὁ Φρύξος καὶ ἡ Ἑλλη μὲ τὸ χρυσόμαλλο δέρας μέχρι τὴν μακρινὴν Κολχίδα εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον.

Πάνω στὰ κύματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀρχιπελάγους, τοῦ Αἰγαίου μας, τῆς θαλάσσης τοῦ Φιλοκτήτη, τοῦ Ἀλκαίου, τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Ἴπποκράτους, τοῦ Διαγόρου, ἔταξίδεψαν Ἕλληνες Ἀργοναῦτες πρὸς τὸν ἴδιο προορισμό.

Καὶ σήμερα εἰς τὴν Χίον, ἓνα νησί τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀρχιπελάγους, τοῦ Αἰγαίου μας, μὲ τὶς ἀμμουδιᾶς τοῦ Ὀμήρου, ὅπου μονάχη ἔγνοια ἢ γλῶσσα μας, ἢ γλῶσσα ποὺ μᾶς ἔδωκαν ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΗ, ἡ Ὀρθόδοξη Χριστιανικὴ πίστις μας καὶ ἡ ἔνδοξος Ἱστορία μας, ταξιδεύει ὡς στρατηλάτισσα κυρὰ τὸ τιμαλφέστατον κειμήλιον τῶν Ἁγίων τοῦ Πόντου Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου Νύσσης, Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Τρύφωνος, Χαράλαμπος, Βλασίου, τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, τῶν Ἁγίων Χριστοφόρου, Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου, Μάμαντος, Νίκωνος τοῦ μετανοεῖτε, Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου, Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Εὐστρατίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων, Εὐγενίου Τραπεζοῦντος, τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας, τὸ κειμήλιον τῶν 21 αὐτοκρατόρων, τῶν Μεγάλων Κομνηνῶν Ἀλεξίου Α', τοῦ Ἰωάννη Β' Κομνηνοῦ, τοῦ Ἀλεξίου Β' Κομνηνοῦ, τοῦ Βασιλείου Α' Κομνηνοῦ, τοῦ Μανουὴλ Γ' Κομνηνοῦ, τοῦ Ἀλεξίου Γ' Κομνηνοῦ, τῆς Εἰρήνης Παλαιολογίνας καὶ τῆς Ἄννης Κομνηνῆς, τὸ κειμήλιον τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα, τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον χειρόγραφο εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εὗρέθη εἰς τὸ Μοναστήρι τῆς τὸ 1868 ἀπὸ τὸν Σάββα Ἰωαννίδη.

Σήμερα εἰς καιροῦς δυσχειμέρους ἔρχεται ἡ Τερὰ Εἰκῶν, εἰς καιροῦς, καθ' οὓς ἡ Ἑλλὰς καλεῖται νὰ ἀμυνθῇ κατὰ τῶν ἱστορικῆς ἀνερείστων ὀρέξεων γειτόνων. Ἡ Ἑλλὰς ὑπάρχει πάντοτε ἀπτόητος, ἐτοιμὴ πρὸς πᾶσαν θυσίαν χάριν τῆς ἐλευθερίας τῆς, περιβαλλομένη ἐσθῆτα ἀνεσπέρου θείου φωτὸς καὶ ἀκτινοβολοῦσα πολιτισμόν, ἔχουσα ἐν τῇ καρδίᾳ τὴν φλόγα τῆς ἐλευθερίας καὶ εἰς τὴν χεῖρα τὴν ρομφαίαν τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστε-

ως. Δὲν πτοούμεθα, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ρήματα τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ «Ἐὰν ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως ἐρείτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσῃ ὑμῖν». Ὁ Κύριος συντρίβει τὰ ὑψηλὰ καὶ ὑψοῖ τὰ ταπεινά. Καὶ εἶδεν ἡ ἱστορία τυράννους ἀθέους ἐξορίζοντας τὴν ἀλήθειαν καὶ μετ' ἀναιδοῦς ἑπερηφανίας ὑβρίζοντας τὸν Θεόν. Ἀλλὰ κατὰ τῶν δυνατῶν αὐτῶν καὶ τῶν προπετῶν τῶν σχεδίων ἀντίστη ἡ ἠθικὴ δύναμις καὶ ἡ πίστις. Οἱ θρόνοι τῶν φίλων τοῦ σκότους συγκατέπεσον μετ' αὐτῶν. Ἡ κόνις τῶν ἀθλίων τούτων ὑπὸ τῶν ἀνέμων διεσκορπίσθη, μόνον δὲ τὸ ὄνομα αὐτῶν διετηρήθη, ἵνα δι' αὐτοῦ διασημαίνηται ἡ κατὰ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος πολεμικὴ. Οὐδεὶς ἰσχυρὸς ἐνώπιόν τοῦ Κυρίου. Αὐτὸς κυβερνᾷ τὰ πάντα ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ ὅταν ζοφερὰ καὶ ἐρρεβώδη νέφη φαίνονται συναγειρόμενα καθ' ἡμῶν πρέπει νὰ ἔχωμεν πίστιν εἰς τὴν Τρισήλιον Θεότητα καὶ τὸ πρὸς τὴν ἀρετὴν θάρρος, ἐνοῦντες τὰς προσπάθειάς ἡμῶν, πρὸς ὑψηλὰ καὶ εὐγενῆ φρονήματα καὶ ἔργα καὶ μετὰ πίστεως εἰς τὸν Χριστὸν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι λαμπρὸς θὰ καταυγάσῃ τὴν Ἑλλάδα ὁ Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, τῆς ποιισθείσης μὲ τόσα δάκρυα καὶ τόσον αἷμα τῶν ἁγίων καὶ τῶν ἡρώων θὰ ἀναθάλλουν νέα ἄνθη προόδου καὶ πολιτισμοῦ.

Ἡ ἡγετικὴ παρουσία τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ τοῦ Γένους ἡμῶν Παναγίας Σουμελά σήμερον εἰς τὴν ἀκριτικὴν ἑπαλξιν εἰς τὰ θαλάσσια σύνορα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρώπης, τὰς Θερμοπύλας τὰς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ φυλάσσωμεν, εὐαγγελίζεται μαζὶ μὲ τὴν προστασίαν τῆς καὶ τὴν φερέλιδα ἀγγελίαν· ἡ Ρωμανία ἂν πέρασεν, ἀνθεὶ καὶ φέρει κι' ἄλλο, μὲ τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις κατὰ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν «ταπεινώσας κατήγαγε τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν ὑψηλοῖς πόλεις ὀχυράς καταβαλεῖ καὶ κατάξει αὐτάς ἕως ἐδάφους. Καὶ πατήσουσιν αὐτάς πόδες πραέων καὶ ταπεινῶν.»

Καλὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν πανάρχαιη καθέδρα Σου Παναγία Σουμελά! Καλὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν γῆ τῶν πατέρων σας Πόντιοι ἀδελφοί. Καλὴν ἐλευθερίαν!

Μάχη Αΐπους,

Έπετειακή Όμιλία

στόν Καθεδρικό Ναό Αγ. Γεωργίου Βροντάδου

τήν Κυριακή 20ήν Νοεμβρίου 2016

Τοῦ Υποπλοιάρχου Αντωνίου Κρημιζή ΠΝ

Διοικητοῦ ΝΑ.Ε.ΧΙ

Σεβασμιότατε, εὐλαβές ἐκκλησίασμα

Σήμερα βρισκόμαστε ὅλοι ἐδῶ γιά νά ἀποδώσουμε τόν ἐλάχιστο φόρο τιμῆς στούς πεσόντες τῆς Μάχης τοῦ Αΐπους, σέ ὄλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔκαναν αὐτό πού θεωροῦσαν αὐτονόητο καί γράφεται ξεκάθαρα στήν ἀρχή τοῦ στρατιωτικοῦ μας ὄρκου «Ὁρκίζομαι νά φυλάττω πίστη εἰς τήν πατρίδα».

Ἄς κάνουμε μία σύντομη ἀναδρομή στά γεγονότα ἐκείνων τῶν ἡμερῶν.

Ὁ Ἑλληνικός Στόλος ὑπό τίς διαταγές τοῦ Ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτη ἔχει ἀποκτήσει τόν ἀπόλυτο θαλάσσιο ἔλεγχο στό Αἰγαῖο ἐνῶ ἔχουν ξεκινήσει οἱ ἐπιχειρήσεις ἀπελευθέρωσης τῶν νησιῶν ἀπό μικτά ἀγῆματα τοῦ ΣΞ καί τοῦ ΠΝ.

Τό πρωινό τῆς Κυριακῆς, 11 Νοεμβρίου 1912 μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου καταφθάνει στήν θαλάσσια περιοχὴ ἀνατολικά τῆς πόλης τῆς Χίου. Μετά ἀπό ἀνεπιτυχεῖς προσπάθειες τῆς ἐλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, ἐπικεφαλῆς τῆς ὁποίας ἦταν ὁ Σχης Νικόλαος Δελαγραμμάτικας, μέ τόν Τοῦρκο διοικητὴ τοῦ νησιοῦ Ζιχνῆ Μπέη γιά παράδοση τοῦ νησιοῦ, ξεκινᾷ ἡ ἀπόβαση τῶν ἐλληνικῶν δυνάμεων στό Κοντάρι. Οἱ Τοῦρκοι ὀπισθοχωροῦν στίς περιοχές τῶν Καρυῶν, τοῦ Ἁγίου Μάρκου καί τῆς Νέας Μονῆς καί τήν ἐπομένη οἱ ἐλληνικὲς δυνάμεις εἰσέρχονται ἀνενόχλητες στήν πόλη τῆς Χίου.

Οἱ Τοῦρκοι ἔχουν ὀχυρωθεῖ καλά στίς ὄρεινές καί βραχώδεις περιοχές τῶν Καρυῶν καί τοῦ Αΐπους ἀποκρούοντας κάθε ἐπιθετικὴ ἐνέργεια τῶν ἐλληνικῶν δυνάμεων. Βέβαια οἱ διαταγές τοῦ Βενιζέλου πρὸς τόν Σχη Δελαγραμμάτικα εἶναι σαφεῖς, νά καταδιωχθεῖ ὁ Τουρκικὸς Στρατός καί νά παραδοθεῖ τό συντομότερο δυνατό.

Πρωινές ώρες 15ης Νοεμβρίου του 1912 ξεκινάει η ανάβαση του Αΐπους από τον 9ο Λόχο του 3ου Τάγματος του 1ου Συντάγματος Πεζικού υπό τον Λοχαγό Δημήτριο Μαυρομιχάλη και από ούλαμο πολυβόλων ακολουθούμενων από αποβατικό άγημα 80 πεζοναυτών υπό τον Υποπλοίαρχο Ιωάννη Δεμέστιχα τό όποιο θά κάλυπτε τά νώτα του 9ου Λόχου.

Αρχικά οί Τουρκοί αιφνιδιάζονται και όπισθοχωροϋν μπροστά στην έλληνική όρμη. Ο 9ος λόχος προωθείται στό όροπέδιο και σταματάει την προέλαση βάσει των διαταγών που είχε λάβει. Ο Υποπλοίαρχος Ιωάννης Δεμέστιχας όμως πιστεύει ότι τακτικά θά ήταν όρθότερη ή καταδίωξη του έχθρου μέχρι έξολόθρευσης του. Διατάσσει λοιπόν τό αποβατικό του άγημα νά καταδιώξει τίς έχθρικές δυνάμεις χωρίζοντας μάλιστα τό άγημα σε δύο τμήματα, τό ένα υπό τον ίδιο και τό άλλο υπό τον Ανθυποπλοίαρχο Νικόλαο Ρίτσο, ό όποιος λίγο αργότερα τραυματίζεται βαριά. Αφήνει την τελευταία του πνοή στό δημοτικό σχολείο Αγίου Γεωργίου Βροντάδου τό όποιο είχε μετατραπεί σε χειρουργείο μάχης, ρωτώντας μέχρι την τελευταία στιγμή για την έκβαση της μάχης. Λίγο αργότερα ό δόκιμος τετάρτης τάξης Ιωάννης Παστρικάκης πέφτει τραυματισμένος μέ τό περίστροφό του άδειο, παρακινώντας τους άνδρες του νά συνεχίσουν τον άγώνα. Αφήνει την τελευταία του πνοή λίγο αργότερα, χτυπημένος από έχθρικές ξιφολόγχες ενώ και ό επικεφαλής του αποβατικού άγήματος Υποπλοίαρχος Δεμέστιχας αποσύρεται από τή μάχη μέ διαμπερές τραύμα στην άριστερή κνήμη.

Λόγω της δυσχερούς θέσης στην όποία είχε περιέλθει τό αποβατικό άγημα διατάσσεται ό 9ος λόχος νά τό υποστηρίξει. Υπό την κάλυψη λόχου του 7ου Συντάγματος Πεζικού φτάνει πίσω από τό αποβατικό άγημα τό όποιο τελικά καταφέρνει και απεγκλωβίζει. Καθοριστική είναι ή βοήθεια του πλοίου «Μακεδονία», τό όποιο από τή Δασκαλόπετρα και μέ παρατηρητή πυρών τον Χιώτη Γεώργιο Χωρέμη εκτελεί ναυτικό βομβαρδισμό έναντίον καιριων θέσεων του έχθρου. Οί Τουρκοί έντέλει υποχωροϋν, αλλά όχυρώνονται σε νέες θέσεις στό Αΐπος από όπου συνεχίζουν τον άγώνα.

Ο Δελαγραμμάτικας βλέποντας ότι οί δυνάμεις του δέν έπαρκοϋν διατάσσει αναστολή των επιχειρήσεων μέχρι την άφιξη ένισχύσεων. Εκτός από ένισχύσεις του τακτικού στρατού,

ἔφθασαν στή Χίο καί συνέβαλαν ἀποφασιστικά σώματα ἑθελοντῶν ἀπό Σάμο, Ίκαρία, Κρήτη, Ἡπειρο καθώς καί ἑθελοντικά σώματα ἀπό τό Λιθί, τά Μαστιχοχώρια, τά Καρδάμυλα καί τή Βολισσό. Στίς 17 Δεκεμβρίου φτάνουν καί οἱ τελευταῖες ἐνισχύσεις, καί στίς 18 καταστρώνεται τό σχέδιο ἐνεργείας πού προβλέπει γενική ἐπίθεση ἀπό ὅλες τίς πλευρές. Στίς 20 Δεκεμβρίου μετά ἀπό ἀνεπιτυχεῖς διαπραγματεύσεις πού ἔλαβαν χώρα τήν προηγουμένη διατάσσεται ἡ ἐπίθεση. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας ὁ Ζιχνή Μπέης ἐκτιμώντας τήν κατάσταση ἀποφασίζει νά παραδοθεῖ. Μέχρι καί τό πρωί τῆς ἐπομένης παραδίνονται 45 ἀξιωματικοί καί 1994 ὀπλίτες πού ὀδηγοῦνται στήν ἠπειρωτική Ἑλλάδα ἐνώ οἱ βαριά τραυματιομένοι αἰχμάλωτοι μεταφέρονται στό γειτονικό Τσεσμέ.

Ἡ Χίος εἶναι πλέον ἐλεύθερη!

Ἡ Μάχη τοῦ Αἴπους, ἀποτελεῖ ἀκόμα μία πράξη ἡ ὁποία ἀποδεικνύει περίτρανα αὐτό τό ὅποιο ὁ Ἕλληνας ἔχει στό ἴδιο του τό DNA καί ἀναφέρεται καί αὐτό στόν στρατιωτικό ὄρκο :

Ἦνά ὑπερασπίζω μέ πίστη καί ἀφοσίωση μέχρι τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός μου τās σημαίας

Νά μὴν τās ἐγκαταλείπω μηδέ νά ἀποχωρίζομαι ποτέ ἀπ' αὐτῶν

Ὁ Ὑποπλοίαρχος Λεμέστιχας δέν ἐκτίμησε ὀρθά τήν τακτική κατάσταση καί ἔδωσε λανθασμένη ἐντολή ἀντεπίθεσης στό ἀποβατικό του ἄγημα.

Ὁ Ἀνθυποπλοίαρχος Ρίτσος σίγουρα ἦταν πολύ καλύτερα ἐκπαιδευμένος στό νά ἐπιχειρεῖ στήν θάλασσα ἀπό τό νά διεξάγει ἀγῶνα ξηρᾶς.

Ὁ Ναυτικός Δόκιμος τετάρτης τάξης Παστροικάκης βάσει καί τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας του, ἦταν ἀρκετά ἄπειρος στό πεδίο τῆς μάχης.

Ὅλοι τους ὅμως μαζί μέ τούς ὑπόλοιπους πεσόντες τῆς Μάχης τοῦ Αἴπους ἐκτέλεσαν πιστά τόν ὄρκο τους, ὑπερασπίστηκαν μέ πίστη καί ἀφοσίωση μέχρι τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός τους χωρίς οὐδέποτε νά τήν ἐγκαταλείψουν τό σύμβολο τῆς πατρίδος καί τῆς πίστεως μας, τήν σημαία.

Α Θ Α Ν Α Τ Ο Ι !

21η Νοεμβρίου Εορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου καί Ἡμέρα τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων

Τοῦ κ. Δημητρίου Γ. Τσαφούλη
Ταγματάρχου (ΠΖ)

Σεβάσμια παράδοση τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων ὑπαγόρευσε τή θέσπιση τῆς 21ης Νοεμβρίου, ἡμέρας τῆς κεφαλαιώδους θεομητορικής γιορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὡς ἡμέρας ἐορτασμοῦ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς χώρας μας. Ὁ διττός ἐορτασμός εἶναι μία ἀκόμη ἀπόδειξη τῶν ἀρρηκτων δεσμῶν ἐνότητος, τῆς θαυμαστῆς σύμπλευσης, τῆς διαχρονικῆς σύζευξης τῶν δύο πόλων, Ὁρθοδοξίας καί Ἑλληνισμοῦ, στό πέρασμα τῶν αἰώνων.

Συμβολικός ὁ ταυτόχρονος ἐορτασμός γιά τοὺς δύο θεμέλιους λίθους, τόν μὲν τῆς Χριστιανοσύνης τόν δέ τῆς Ἐθνικῆς μας ἀνεξαρτησίας, οἱ ὅποιοι ἀγνοώντας τὴν ἀμείλικτη δράση τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, λειτουργοῦν κατὰ τίς ἐπιταγές τῆς Θεάρεστης καί ἐξόχως ἀπαιτητικῆς ἀποστολῆς τῆς ἐγγύησης τοῦ μέλλοντός μας καί τῆς ἀποδοχῆς τῆς ὕψαιτης ἐπικλήσης βοήθειας τοῦ πολυπαθοῦ ἔθνους μας.

Ἀπό θρησκευτικῆς πλευρᾶς τιμᾶται ἡ εἴσοδος τῆς μικρῆς Μαριάμ, μαζί μέ τοὺς γονεῖς τῆς Ἰωακείμ καί Ἄννα, στόν Ναό τοῦ Σολομώντος στήν Ἱερουσαλήμ, προκειμένου ἡ μέλλουσα Θεοτόκος νά ἀφιερωθεῖ στόν Θεό. Εἶναι τό ἔναυσμα πού καθιέρωσε τὴν ὑποχρέωση τῆς εὐλαβικῆς μνήμης στό Σύμβολο, τὴν Ἰδέα, τό Πρόσωπο μέ τὰ περισσότερα κοσμητικά ἐπίθετα, πού εἶναι τόσα, ὅσες καί οἱ ποικιλόμορφες ἐκφράσεις τῆς ζωντανῆς παρουσίας τῆς στήν πορεία τοῦ Γένους καί ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων. Τό Πρόσωπο πού λατρεύεται καί θεωρεῖται ὡς ὁ πρῶτιστος μεσολαβητής τῶν προσευχῶν μας πρὸς τόν Ὑψιστο. Τό Πρόσωπο πού βιώνοντας τὴν κορύφακη τοῦ πόνου ἀντικρύζοντας τόν Υἱό τῆς στήν Σταυρό, ἀναδείχθηκε ὡς φάρος καρτερίας, γενναιότητος καί ἀντρείοσύνης, ὡς πρότυπο ἀποδοχῆς τῆς θυσίας τοῦ Ἐνός γιά τὴν παντοτινὴ σωτηρία τῶν πολλῶν.

Αποτυπώνοντας έναργώς τή συνύφανση μέ τήν Ὑπέρμαχο Στρατηγό, αὐτές ἀκριβῶς εἶναι οἱ ὀρμέμφυτες ἀξίες πού διέπουν τοὺς ἕτερους τιμωμένους τῆς σημερινῆς ἐορτῆς, τοὺς κροστάτες τῶν βωμῶν καί τῶν ἐστιῶν, τοὺς ἀδιαφιλονίκητους τιμωροὺς κάθε ἐπίδοξου ἐπιβουλέα τους. Αὐτοὺς πού προέταξαν τόν ἀγνό καί ἄδολο πατριωτισμό, τήν ἀγάπη γιά τήν Πατρίδα, κρατώντας ψηλά στό προσκυνητάρι τῆς μνήμης τό ἐνδοξο κομμάτι τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας πού γράφτηκε στά πεδία τῶν μαχῶν.

Τιμοῦμε σήμερα τό εὐγενές ἑλληνικό στρατιωτικό πνεῦμα, πού ἀπεμπολώντας πολεμοχαρεῖς διαθέσεις καθοδηγοῦνταν ἀνέκαθεν ἀπό τόν πόθο καί τό πάθος γιά τήν προάσπιση τῆς ἑλληνικῆς γῆς, ἀπό τόν πόθο καί τό πάθος γιά τή διαφύλαξη τῆς εἰρήνης καί σέ παλαιότερους καιροὺς, ἀπό τόν πόθο καί τό πάθος πού καλλιεργοῦσε ὁ ἀλυτρωτισμός καί ὁ ἀνεκρίζωτος στόχος τῆς ἀπελευθέρωσης καί τῆς ἑδαφικῆς ὀλοκλήρωσης. Αναβαπτίζομαστε σήμερα στό νόημα τῶν ἀποφθεγμάτων πού κοσμοῦν τά ἐμβλήματα τῶν τριῶν κλάδων τῶν Ἐνόπλων μας Δυνάμεων. «ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΤΟ ΕΥΨΥΧΟΝ» - «ΜΕΓΑ ΤΟ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΚΡΑΤΟΣ» - «ΑΙΕΝ ΥΨΙΚΡΑΤΕΙΝ».

Ρήσεις πού χάνονται στό βάθος τῶν αἰώνων καί μαρτυροῦν ἀψευδῶς τήν ὥσμωση τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς μέ τήν πολεμική ἀρετή.

Από τότε πού ὁ Ἰάσοντας δάμαζε τά κύματα μέ τήν Ἀργῶ, ὁ Ἥφαιστος σφυρηλατοῦσε τήν πανοπλία τοῦ Ἀχιλλέα καί ἡ Παλλάδα Ἀθηνᾶ ξεπροβόδιζε τόν στόλο τοῦ Ἀγαμέμνονα γιά τά τεῖχη τῆς Τροίας.

Από τότε πού Ἀθηναῖοι καί Λακεδαιμόνιοι ἐφραζαν τίς ὀρδές τῶν Περσῶν σέ Μαραθῶνα καί Θερμοπύλες, ὑπερασπιζόμενοι τόν Ἑλληνικό πολιτισμό. Αὐτόν, πού θά μεταλαμπάδευε ὁ Μέγας στρατηλάτης Ἀλέξανδρος, περνώντας ἀπό τόν Γρανικό καί τήν Ἴσσο, μέχρι τά βάθη τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου.

Ἐνός κόσμου, πού θά γινόταν ἀργότερα κοινωνός τῆς ἀπαράμιλλης αἰγλης τοῦ Βυζαντίου καί τῆς Πόλης. Αὐτῆς πού ἀλώθηκε καί μέσα ἀπό τόν ὄρυμαγδό καί τή λύσσα τῶν βαρβάρων ἀνέδειξε δόξα καί

λαμπρότητα, υπό τή γλυκιά μελωδία του Ακάθιστου Ύμνου. Γιατί ή κυρά Δέσποινα ήταν εκεί.

Όπως ήσαν εκεί και στην Αγία Λαύρα, ήταν εκεί που εύλογοῦσε τά παλικάρια του Κολοκοτρώνη στα Δερβενάκια και του Κίτσου Τζαβέλλα στο Σούλι. Ήταν εκείνη που έκανε την καρδιά του Κωνσταντή Κανάρη σαν του Λιονταριού, τό χέρι του σταθερό, νά μήν λαθέψει.

Ήταν τόσο μεγάλη ή μεγαθυμία Της που, αγόγγυστα, έγραβε τόν σταυρό του μαρτυρίου του Υιού της στο πηλήκιο του Παύλου Μελά, όταν αυτός αντιστεκόταν μέ αὐταπάρνηση στην προσπάθεια ἀφελληνισμού τής Μακεδονίας μας, μειουσιώνοντας τά λόγια του στο γράμμα προς τούς άνθους του Έλληνικού Στρατού, σέ πράξεις: «Νεαρέ Εὐελπι, ή ζωή είναι πόλεμος. Ή γη μας είναι φρούριο και χρέος μας ή νίκη». Αυτό τό φρούριο υπερασπίστηκαν οί ἀκατάβλητοι εὐζωνες στο Σαραντάπορο και τό Μπιζάνι, αυτό τό φρούριο προφύλασσε ο Ναύαρχος Κουντουριώτης όταν τό θωρηκτό Αβέρωφ έπλεε «μεθ' ἀκαθέκτου όρμής και πεποιθήσεως τής νύχης έναντίον του έχθρου του γένους».

Ένός γένους, που ο μύθος του Μαρμαρωμένου Βασιλιά οιοτηλατοῦσε την Ιδέα ανάκτησης των πατρογονικών εστιών του. Τότε, που ο Έλληνικός Στρατός αποβιβάστηκε στην Ιωνία, κυνηγώντας τό όνειρο που πνίγηκε, έμφορούμενο από έναν κατ'έπίφαση ἀφιλοκερδή φιλελληνισμό. Εκεί που, κατά τόν Έλύτη, «του έδωσαν τή γλώσσα ελληνική, τό σπίτι φτωχικό: σίς άμμουδιές του Όμήρου».

Και από τούς κρυστάλλινους ελληνικούς γιαλούς στα περήφανα, άπάτητα βουνά. Στα βουνά που τ'αστέρια φιλοῦνε. Αυτά που διάβαιναν τά ξεφτέρια του Δαβάκη και του Κατσιμήτρου, που μέ την εύχή της μάνας και τής Πλατυτέρας των Ούρανών σαν φυλαχτό, όρθωναν τό ανάστημά τους, σαν σύγχρονοι Τιτάνες μπρός σε έναν άκόμα υπερόπτη επίδοξο κατακτητή, από τόν ποταμό Καλαμά μέχρι τό Πόγραδετς και από τούς αιθέρες του ήρωικού Υποσηναγού Μητραλέξη μέχρι τούς βυθούς του ένδόξου Παπανικολή.

Αὐτός ὁ κόσμος ὁ μικρός, ὁ μέγας. Δέν δειλίασε ξανά ἀπέναντι στὸν γερμανό δυνάστη, ὑποχρεώνοντας τὸν, ἂν καὶ νικητῆ, νὰ ὑποκλιθεῖ στοὺς ἀκοίμητους φρουροὺς τοῦ Ροῦπελ καὶ τῆς Νυμφαίας καὶ στοὺς ἀμούσιακούς Εὐέλπιδες τοῦ Μάλεμε στὴ μάχη τῆς Κρήτης. Καὶ ἀπὸ κεῖ, ἀπὸ τοῦ Ψηλορείτη τοὺς ἀγέρωχους βράχους, στὶς τραχιές πλαγιές τοῦ Πενταδάκτυλου, πού ὅμοια σκληροί, ἀδελφοὶ Κύριοι καὶ Ἑλλαδίτες, δίνοντας τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγώνα γιὰ νὰ ἀπωθήσουν τὸν ἀνανδρο εἰσβολέα, καίτοι ἡττηθέντες, ἐξασφάλισαν περίοπτη θέση σὺν ἀτελεύτητο πάνθειον τῶν ἡρώων. Ἡ μεταφορὰ τῶν λειψάνων δεκαεξί ἐξ αὐτῶν τὸν περασμένο μῆνα στοὺς τόπους καταγωγῆς τους, μέ τίς ὕψιστες τιμές, σκόρπισε ρίγη συγκίνησης καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ ἀποτέλεσε ἄλλη μία τραγῆ, ἀδιάσειστη ἀπόδειξη, ὅτι ἡ Ἐλευθερία εἶναι «ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά».

Ὅλους αὐτοὺς τιμοῦμε σήμερα. Τοὺς γνωστούς καὶ τοὺς ἀγνωστούς. Καὶ μαζί μ' ἐκείνους, τιμοῦμε καὶ τοὺς σύγχρονους προασπιστές τῆς Πατρίδας, πού μέ τὴν πολὺτιμη παρακαταθήκη τοῦ παρελθόντος, καλοῦνται νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ παρὸν καὶ νὰ σηματοδοτήσουν τὸ μέλλον. Τιμοῦμε τὴν ἀνεκτίμητη διαχρονικὴ προσφορὰ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων στὴν ἔνδοξη πορεία τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ μας.

Ὡστόσο, ἡ ἱστορικὴ καὶ μοναδικὴ προσφορὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ δέν εἶναι «ἀπλάως» ὅτι ὑπεράσπισε, ὡσάκις ἐπέστη ἀνάγκη, τὴν ἐθνικὴ κυριαρχία καὶ τὴν ἐδαφικὴ ἀκεραιότητα τῆς Πατρίδας ἢ, πολλῶ μᾶλλον, τὴν τιμὴ τῆς Πατρίδας. Ἡ μεγίστη διαχρονικῶς συμβολὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἶναι ὅτι μαζί μέ τὴν Ἐκκλησία ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξαν καὶ πάντοτε παραμένουν οἱ γνησιότερες ἐκφράσεις τῆς ἐθνικῆς κοινωνικῆς συνοχῆς - καταλύτες καὶ θεματοφύλακές της. Αὐτὴ ἡ δισημῶστατη ἀποστολή, καθίσταται στὶς μέρες μας περιμύστερο ἀναγκαῖα ἀπὸ ποτέ, σὲ μία ἐποχὴ, πού στὴ δίνη μίας γενικευμένης καὶ βαθιᾶς οικονομικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπιστικῆς κρίσης, τὰ κοινωνικά ἀντανακλαστικὰ ἀτονοῦν, σχεδὸν νεκρώνουν.

Ὡς γνήσιοι πρεσβευτὲς τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ ιδεώδους, οἱ Ἐνοπλεις Δυνάμεις καταφέρνουν καὶ ἀναζωογονοῦν ἓνα πλέγμα ὁμαλῶν,

ἀμφίδρομων καί ἐξόχως ἀποδοτικῶν σχέσεων μέ τίς κατά τόπους κοινωνίες, παγιώνοντας στή συνείδηση τῶν τελευταίων ὅτι, πλεόν τῆς οωράκισης τῆς ἀσφάλειας καί τῆς εὐημερίας τους, ἐπιτυγχάνουν πληθώρα δράσεων στό πλαίσιο τῆς κοινωνικῆς προσφοράς πού ἀμβλύνουν τίς δυσχέρειες καί τονώνουν αἰσθητά τόν παλμό τῆς αἰσιοδοξίας.

Ἀλλά καί ἐκτός συνόρων, παρέχοντας τό πολυτιμότερο ἐξαγωγίμο προϊόν τους, τό προσωπικό, συμβάλλουν στή βελτίωση τοῦ βιοτικῆς ἐπιπέδου ὑποβαθμισμένων κρατῶν καί στή διαμόρφωση τοῦ ἐπιθυμητοῦ περιβάλλοντος ἀσφαλείας.

Σέ στιγμές πού δοκιμάζεται ὁ Ἑλληνισμός καί ἡ ἐθνική του ἀξιοπρέπεια, ἀπό «εἰσαγόμενες», δυσδιάκριτες ἢ ἀπροκάλυπτες, ἀμφότερες δέ, ἀνυπόστατες ρητορικές ἀφρόνων πολιτικῶν ταγῶν, ἡ ὑπεράσπιση τῶν κυριαρχικῶν μας δικαιωμάτων καί ἡ ἐνίσχυση τῆς ἀποτροπῆς, πού τίθεται ὡς προμετωπίδα κάθε στρατηγικῆς σύλληψης τῆς χώρας, ἐπιβάλλονται ὡς ἱστορική ἐπιταγή. Ἄλλωστε, αἰρετικά, ἀσπαζόμενοι τόν Πλάτωνα, «αὐτό πού ἀποκαλεῖται εἰρήνη εἶναι μόνο κατ'ὄνομα εἰρήνη. Στήν πραγματικότητα εἶναι διαρκῆς πόλεμος ἀκήρυκτος, συμφώνως ἄλλωστε πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσης».

Σέ κάθε περίπτωση, ἐμεῖς ἔχουμε τήν ἀφθαρτὴ ὑποχρέωση νά φανοῦμε ἀντάξιοι τῶν προγενεστέρων μας. Θά τό πετύχουμε, μέ μόνιμο καθοδηγητὴ καί συνοδοιπόρο τὴν Παναγιά.

Θά τὰ καταφέρουμε, ὅταν καί ἐφόσον ἀπαιτηθεῖ, νά κάνουμε πράξη αὐτό πού τόσο εὐστοχα ἀποτυπώνει ὁ ὑψητεῖς θεράπων τῆς ποιητικῆς τέχνης, Διονύσιος Σολωμός, στήν 78ῃ στροφή τοῦ Ὑμνου εἰς τὴν Ἑλευθερία, τοῦ κειμένου πού δονεῖ νοσταλγικά τὴν ψυχὴ κάθε ἀληθινοῦ Ἑλληνα:

«Ὡ τριακόσιοι! σκωθεῖτε
Καί ξανάλθετε σ' ἐμᾶς
Τὰ παιδιά σὰς θέλ' ἰδῆτε
Ὅσο μοιάζονε μέ σὰς».
Χρόνια Πολλά.

"Ανανεωμένη διδασκαλία ή Κρυφό σχολειό;"

Ομοτίμου καθηγητού Λαυρέντιου Γ. Δελλασούδα
π. Προέδρου Τμήματος ΦΠΨ Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

Τήν Κυριακή 23 Οκτωβρίου στην αίθουσα «ΕΠΑΛΞΕΙΣ» (Ζήνωνος 3, Αθήνα) πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με θέμα: Τρόποι διαδόσεως «τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων γλώσσης», στην οποία απέστειλα -μετά από πρόσκληση - γραπτή "παρέμβαση".

Ἡ υπόψη παρέμβαση, ἡ ὁποία ἀναγνώστηκε κατὰ τὴ διάρκεια τῶν προφορικῶν εἰσηγήσεων καὶ ἔχει ἀναρτηθεῖ –ὑπὸ τὸν ὀμώνυμο τοῦ παρόντος ἀρθροῦ τίτλο– στὴν ἰστοσελίδα τῆς ἐφημερίδας "ΕΠΑΛΞΕΙΣ" [ἐπισυνάπτεται τὸ φύλλο Νοεμβρίου 2016 μὲ ἄ.α. 696, στὸ ὁποῖο ἔχει δημοσιευτεῖ τὸ σύνολο τῶν πρακτικῶν τῆς σύσκεψης], ἀφενὸς μὲν, χαιρετίζει τὴ διαρκῆ προσπάθεια τοῦ ὑπευθύνου τῶν "ΕΠΑΛΞΕΩΝ" Βασιλείου Τσοῦπρα καὶ τῶν συνεργατῶν του μὲ στόχο τὴ διαφύλαξη διαχρονικῶν ἀξιῶν καί, ἀφετέρου, εἰσηγεῖται 6 σημεῖα συζήτησης:

I. Βίωση διαχρονικῶν πνευματικῶν ἀξιῶν

II. "Ἐρευνητικὸς σχεδιασμὸς γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ νέων διδακτικῶν μεθόδων ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας καὶ γραμματείας"

III. Ἐκπαίδευση ἐκπαιδευτικῶν

IV. Νέο "Κρυφὸ Σχολεῖο"

V. Ἐκπαίδευση κληρικῶν

VI. Ὁχι "ἐγωισμὸς"

Στὸ πλαίσιο αὐτὸ σημειώθηκαν ἐπιγραμματικὰ τὰ ἑξῆς:

I. Βίωση διαχρονικῶν πνευματικῶν ἀξιῶν

1. Ἀγαπητὲ Βασίλη, θερμὰ συγχαρητήρια γιὰ τὸν διαρκῆ ἀγῶνα τὸν δικό σου καὶ τῶν συνεργατῶν σου, ἀφενὸς μὲν, γιὰ τὴν ἐκ μέρους ὅλων μας βίωση διαχρονικῶν πνευματικῶν ἀξιῶν καί, ἀφετέρου, γιὰ τὴν συνεχῆ καὶ μὲ κάθε τρόπο ἀνάδειξη τόσο τῶν φορέων τῶν ἀξιῶν αὐτῶν ὅσο καὶ τῶν μέσων μετάδοσής τους. Διότι ἡ βίωση αὐτὴ ἀποκαλύπτει τὴν ἀτομικὴ ταυτότητά μας, ὡς αὐτοπροσδιορισμὸς, καὶ ἀντιστρόφως τὴ συλλογικὴ συνείδηση, ὡς κοινωνικὴ ταυτότητα.

2. Ἡ ἐκ μέρους ὅλων μας βίωση τῶν ἀξιῶν αὐτῶν θὰ ἀναιροῦσε τὴν ἔννοια τοῦ διαχρονικοῦ, ἐὰν ἡ προσπάθειά σας δὲν ἦταν ὀλοκληρωμένη, δηλαδὴ ἐὰν δὲν περιελάμβανε καὶ τὴ διαφύλαξή τους καὶ τὴ μεταλαμπάδευσή τους ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ, διότι – ὅπως διαμορφώνονται πλέον τὰ πράγματα – πολὺ φοβοῦμαι ὅτι θὰ ἀρχίσουμε πλέον νὰ μιλάμε καὶ γιὰ τὴ διάσωσή τους ἢ μόνο γιὰ τὴ διάσωσή τους.

3. Η διαφύλαξη και μεταλαμπάδευση τῶν διαχρονικῶν ἀξιῶν καὶ ἡ διατήρηση καὶ κατανόηση τῶν μέσων μετάδοσής τους μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ εἴτε ὅταν τὰ μέλη τῆς κοινότητος ἔχουν ὑπερατομικούς καὶ ὄχι ἀτομικούς στόχους εἴτε ὅταν οἱ φορεῖς τῶν ἀντίθετων ἀπόψεων δὲν χρησιμοποιοῦν τὸ "ἀποφασίζομεν καὶ διατάσσομεν" γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῶν δικῶν τους νέων- νεωτεριστικῶν ἀπόψεων, οἱ ὁποῖες ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἄμεση ἢ τὴν προοδευτικὴ ἐξαφάνιση κάθε στοιχείου ποῦ δὲν θὰ ἱκανοποιεῖ τοὺς στόχους τους, ἀλλὰ δέχονται τὸν εἰλικρινῆ καὶ ὄχι τὸν προσχηματικὸ διάλογο.

4. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νέων αὐτῶν ἀπόψεων προσφέρει μὲν ἐλεύθερο χρόνο στοὺς νέους ἀνθρώπους, οἰονεὶ ὡς ἐπιβράβευση τῆς ἡσσο- νος προσπάθειας, πλὴν ὅμως τοὺς καθιστᾷ παροντικά καὶ μελλοντικά ὀπαδοὺς τῶν "συνδεόμενων" μὲ αὐτὲς ἀντιλήψεων. Ἐτσι προοδευτικά, ἀρχίζουν νὰ ἐμπεδῶνουν καὶ τὸ βασικὰ ἐπιδιωκόμενο ἀπὸ τοὺς εἰσηγητὲς τῶν ἀντιλήψεων αὐτῶν, δηλαδὴ ὅτι ὅλα εἶναι σχετικὰ καὶ προσωρινὰ καὶ αὐτὰ ποῦ τελικὰ ἰσχύουν εἶναι ὅτι: (α) γιὰ τὰ πάντα ἀποφασίζει ἓνας Θεός, τὸ ΧΡΗΜΑ, (β) τὸν τρόπο ἀπόκτησής του τὸν εὐαγγελίζεται ἐπὶ γῆς ὁ μεγάλος ἀδελφός, εἴτε λέγεται silicon valley εἴτε παγκοσμιοποίηση, καὶ (γ) οἱ ἴδιοι ὀφείλουν νὰ εἶναι ὑπηρετὲς τῶν δυνάμεων αὐτῶν.

II. "Ἐρευνητικὸς σχεδιασμὸς γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ νέων διδακτικῶν μεθόδων ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας καὶ γραμματείας"

5. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ διατήρηση τῶν μέσων μετάδοσης ἀξι- ῶν, γνώσεων, συμπεριφορῶν καὶ γενικότερα ἀτομικῶν καὶ συλλογικῶν ταυτοτήτων προϋποθέτει ἀφενὸς μὲν τὸ παράδειγμα καὶ ἀφετέρου τὴν κατάλληλη μεθοδολογία.

Ὅμως ἡ κατάλληλη μεθοδολογία διδασκαλίας κάθε διδακτικοῦ ἀν- τικείμενου –ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε– θὰ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ προϊόν τῆς ἐνδεδειγμένης ἐρευνητικῆς - πειραματικῆς προσπάθειας.

6. Προκειμένου λοιπὸν γιὰ τὴ διδακτικὴ μεθοδολογία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ Γραμματείας, εἶναι ἀπαραίτητη ἡ σχετικὴ ἐρευ- νητικὴ - πειραματικὴ προσπάθεια, ὅπως ἤδη ἀπὸ 25ετίας ἔχω σημειώσῃ στὸ ἄρθρο: "Ἐρευνητικὸς σχεδιασμὸς γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ νέων διδακτι- κῶν μεθόδων ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας καὶ γραμματείας". Τὸ ἄρθρο αὐτὸ ἀποτελεῖ κεφάλαιο στὸν συλλογικὸ τόμο τῶν Α. Βοσκοῦ καὶ Θ. Πα- πακωνσταντίνου (1992): "ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ. ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ", Ἀθήνα 1992, σ. 215 - 241.

Στὸ ὑπόψη κεφάλαιο προτείνονται καὶ καταγράφονται λεπτομερῶς τὰ στάδια καὶ οἱ φάσεις ποῦ θὰ πρέπει κατὰ τὴν ἀποψη τοῦ γράφοντος νὰ

ακολουθήσει ή σχετική έρευνητική πορεία (βλ. σχετ. τόν έπισυναπτόμενο πίνακα περιεχομένων τοῦ έν λόγω κεφαλαίου).

III. Εκπαίδευση εκπαιδευτικῶν

7. Όμως ή μετάδοση τοῦ μαθησιακοῦ αγαθοῦ άπαιτεῖ και άλλες προϋποθέσεις, με πρώτη και κυρία τήν έκ μέρους τοῦ εκπαιδευτικοῦ γνώση τοῦ αντικειμένου του.

Έτσι πρό 15ετίας περίπου -μετά από εισηγήση τοῦ γράφοντος, ως Πρόεδρου τοῦ Τμήματος ΦΠΨ,- προστέθηκαν στο πρόγραμμα μαθημάτων τοῦ Τμήματος 10 ώρες Αρχαία Έλληνικά επί πλέον τῶν ὅσων υπήρχαν μέχρι τότε, με μείωση κατά μία ώρα τῆς διδασκαλίας τῶν λοιπῶν μαθημάτων.

IV. Νέο "Κρυφὸ Σχολειὸ"

8. Καί έρχομαι στο σήμερα λέγοντας ὅτι εάν συνεκτιμήσουμε τὸ παρελθόν, τὸ παρόν και τὸ μέλλον ὁέν βλέπω για τὸ μέλλον άλλη προοπτική από τήν εμφάνιση ένός νέου... "Κρυφοῦ Σχολειοῦ", τὸ ὁποῖο θά διδάσκει ὁ, τι προοδευτικά άπαλείφεται.

Σε μία τέτοια περίπτωση γεννᾶται τὸ ερώτημα:

-Πῶς θά διδάσκει τὸ "Κρυφὸ αὐτὸ Σχολειὸ" και με ποιά προετοιμασία τῶν δασκάλων;

V. Εκπαίδευση κληρικῶν

Εὔχομαι νὰ μὴν φτάσουμε στο σημεῖο αὐτό. Αλλά εάν φτάσουμε αὐτὸ θά γίνει μέσα από τήν Καινή Διαθήκη και τὰ έργα τῶν Μεγάλων Πατέρων τῆς Έκκλησίας, δηλαδή τῶν αὐθεντικῶν έρμηνευτῶν τῆς Καινῆς έντολῆς τῆς Αγάπης και ὄχι μέσα από τή διδασκαλία τῆς διάκρισης και τῆς διαφορᾶς μεταξύ υιοθετούντων και μὴ υιοθετούντων τις διαχρονικές αξίες και τὰ μέσα πού τις εκφράζουν, δηλαδή μεταξύ Πράσινων και Βένετων.

Αὐτή ή προετοιμασία τῶν δασκάλων εἶναι και εὔκολη και χωρίς πρόσθετες δαπάνες και θά πρέπει νὰ προσφέρεται στις Έκκλησιαστικές και Θεολογικές Σχολές με σχετική διδασκαλία σε ὅλα ανεξαιρέτως τὰ ἔτη σπουδῶν, ανεξάρτητα από τὸ εάν και πότε θά φθάσουμε στο νέο Κρυφὸ Σχολειὸ, κάπ τὸ ὁποῖο, άσφαλῶς, άπευχόμαστε.

VI. Όχι "έγωισμός"

9. Καί κλείνω με τὸ ρεφραίν ή αν προτιμάτε τήν έπωδὸ: Πάνω άπ' ὅλα ὄχι έγωισμός και άντιπαλότητα μεταξύ ὁμοειδῶν φορέων και ὁμοτέχνων.

Σᾶς εύχαριστῶ ὅλους - άκροαστές, διοργανωτές, συντονιστές και άναγνώστη- και συγγνώμη εάν σᾶς κούρασα.

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΜΑΣ

Έπιστολή από τόν Άτλαντικό

Αξιότιμοι Κύριοι και Κυρίες,

Μέ άφορμή τήν έορτή του προστάτη τών ναυτικών Άγίου Νικολάου, θά ήθελα νά εύχαριστήσω προσωπικά για τήν ιδιαίτερη τιμή που μου γίνεται σήμερα, όλους τούς έξωτερικούς φορείς, μέ κυρίαρχο ρόλο αύτου τής Ίερῆς Μητροπόλεως Χίου, που άκατάπαυστα συνεισφέρουν όλα αυτά τά χρόνια στην οικονομική ενίσχυση τής πιο άκριπτικής σχολής τής πατρίδος μας. Παράλληλα άξιοσημείωτη θεωρείται και ή συνεισφορά τόσο του διευθυντή σπουδών καπτάν - Κυριάκου, τών εκπαιδευτικών, του διοικητή κ. Μάργαρη, του Λιμενικού προσωπικού, όσο και τών συνταξιούχων καπεταναίων καπτάν - Σεραφείμ και καπτάν Άργύρη, όπου μέ προσωπικό κυρίως μεράκι, μεταλαμπαδεύουν τίς γνώσεις και τίς έμπειρίες τους στους μελλοντικούς συναδέλφους τους, παρ' όλες τίς πιθανές είς βάρος τους οικονομικές έπιπτώσεις.

Έπιπρόσθετα, μέ βάση τήν παρούσα δύσκολη φάση τήν όποία διέρχεται τό ναυτικό έπάγγελμα και μέ άποκορύφωμα τίς πρόσφατες χειρουργικής άκρίβειας κινήσεις για τήν έξάλειψη του κλάδου που προσπαθεί νά θεσπίσει ή κυβέρνηση, άποδεκατίζοντας τό σύνολον του ναυτιλιακού κόσμου, θεωρώ ότι μπορεί πλέον νά χαρακτηριστεί ως επικίνδυνη.

Κλείνοντας θά έπιθυμούσα τό χρηματικό ποσό που συνοδεύει τό βραβείο τό όποίο τιμούμε σήμερα, νά προσφερθεί για τίς ανάγκες τής αίθουσας ψυχαγωγίας τής σχολής Οίνουσσών είς μνήμην του άδελφου μου Δημοσθένη, συμμεριζόμενος και τήν πεποίθηση ενός «παπα» ότι χρήματα τά όποία δανειζόμεθα από τή ναυτιλία τά όφείλουμε πίσω στους ίδιους τούς ναυτικούς.

Εύχές για καλή σταδιοδρομία στους νεοεισαχθέντες σπουδαστές καθώς και γαλήνιες θάλασσες σε όλους τούς πρώην σουσπουδαστές μου και Έλληνες ανά τόν κόσμο. Ό Άγιος πάντα στην πλώρη τους.

Μέ εκτίμηση
Σταύρος Χούλης

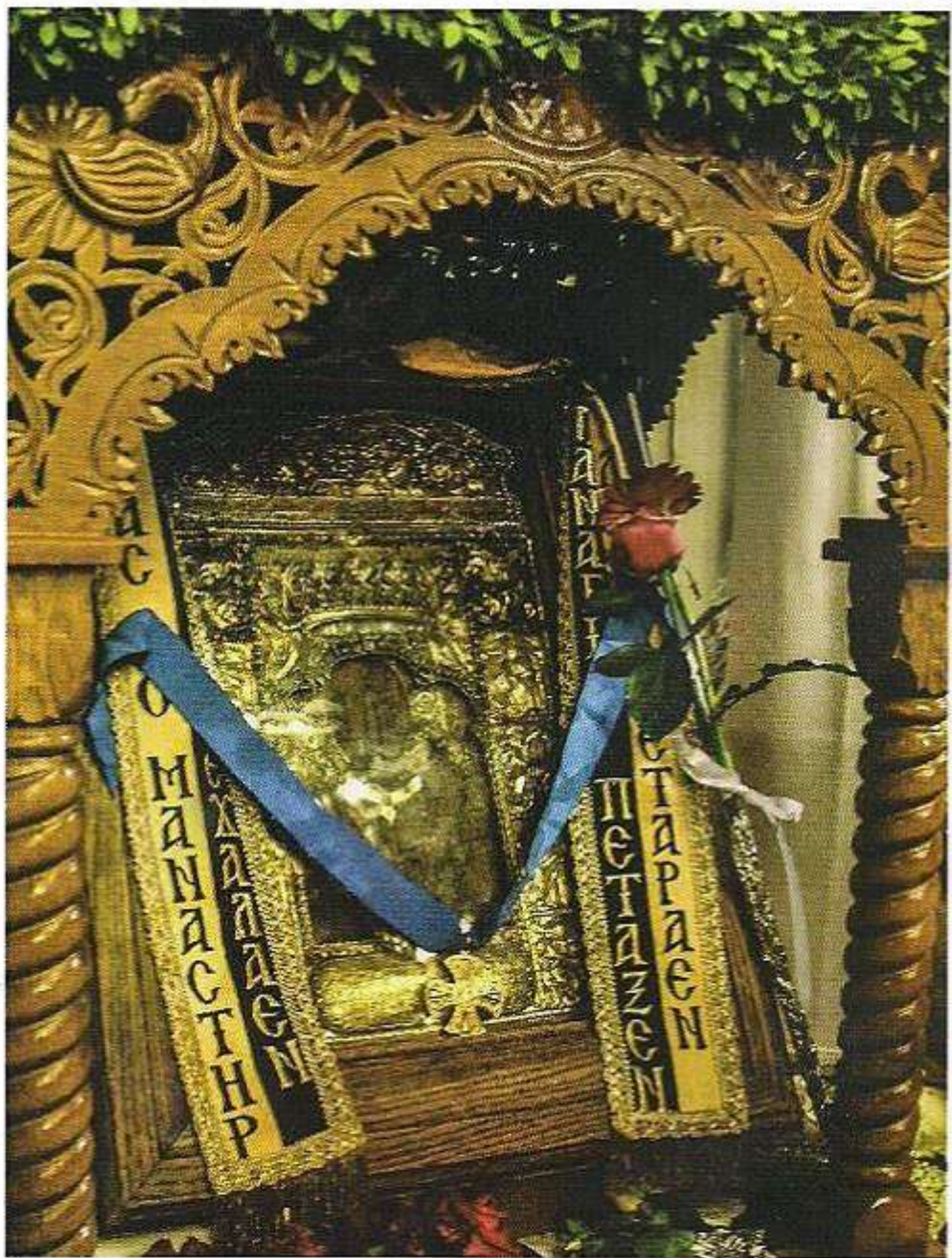
Methane Heather Sally
Άτλαντικός Ωκεανός
6 Δεκεμβρίου 2016

Ἡ κανονιοφόρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ «ΚΡΑΤΑΙΟΣ»
πρὸς τὴν νῆσον ΠΑΝΑΓΙΑ.

Τὸ ἀεροσκάφος τῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας «ΖΕΥΣ» ἀποδίδει τιμὲς κατὰ τὴν
104ην ἐπέτειον τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Χίου ἀπὸ τὸν Ἰουρκοὺν ζυγὸν (11.11.2016).

Ἡ Ἱερά Λίκων Παναγίας Σουμελά
μέ τόν ἀπονεμηθέντα Σταυρόν τοῦ Ἁγίου Ἰσιδώρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου.